Україна

П А С П О Р Т

об'єкта культурної спадщини

Комплекс (Ансамбль) споруд монастиря бернардинів.

(найменування об'єкта)

вид	тип	категорія пам'ятки
Архітектурний, містобудівний, історичний	Комплекс	Національного значення.

1. Дата утворення об'єкта:

1627 р.

2. Місце знаходження об'єкта:

Тернопільська обл., Тернопільський р-н, м. Збараж, вул. Незалежності, 8.

3. Охоронний № пам'ятки:

Охор. №662- Н/1-4

4. Дати і № рішень, відповідно до яких об'єкт узято на державний облік та визначено категорію пам'ятки:

Постанова Ради Міністрів України від 24.08.63 №970

5. Наявність охоронних дощок, охоронних знаків інших інформаційних написів, позначок:

Монастир (келії, корпуси) - встановлена охоронна дошка у 1996 році.

Костел - Охоронна дошка старого зразка (1960-і рр.) розміщена на головному фасаді храму (виготовлена з важкого металу).

В інтер'єрі храму меморіальні таблички: 1. Пам'яті Адамові Міцкевичу у сторіччя з дня його народження (І898), пол. мовою. 2. В пам'ять Великого | Ювілею 2000 року, пол. мовою. 3. З нагоди реконсекрації святині архи-єпископом Львівським Маріяном Яворським 3. 09. 2000 р., пол. Мовою. 4. З нагоди 60-річчя з дня відправи літургії архиєпископом Ігнацієм Токарчуком, митрополитом Перемиським (2002), пол. мовою.

6. Власник:

Державна власність. Знаходиться на балансі Національного заповідника

«Замки Тернопілля». Генеральний директор заповідника – Маціпура Анатолій Вікторович. Тел. (03550)24247.

7. Користувач:

Костел використовує Римо-Католицька громада.
Келії монастиря бернардинів – районні бюджетні організації.
Дзвіниця – не використовується

8. Охоронний договір:

Від 03 березня 2014 року, укладений між Департаментом культури, релігій та національностей Тернопільської облдержадміністрації в особі директора Шергея Григорія Платоновича та Національним заповідником «Замки Тернопілля» в особі генерального директора Маціпури Анатолія Вікторовича.

9. Функціональне використання:

сучасне	первісне	Інші (протягом часу існування об'єкта)
1.Костел – храм богослужіння 2.Монастир (келії)– пристосовані під службові приміщення бюджетних організацій району 3.Дзвіниця- використовується Римо-католицькою громадою згідно оренди, в безоплатному користуванні.	Храм Монастир	1.В 40-х р.р. - склад паперу 2.Використовувався під приміщення районної лікарні, пізніше заводом «Квантор»

10. Історичні дані про об'єкт:

Ченців-бернардинів запросив до Збаража князь Юрій Збаразький на поч. XVII ст. й використовував їх як військових капеланів. Пізніше, у 1627р., коштом князя вибудовано дерев'яний монастир. Після смерті Юрія Збаразького (1631) будівництво продовжив його спадкоємець Януш Вишневецький разом з дружиною Євгенією Катериною з роду Тишкевичів. Монастир отримав ранг конвенту формального, був невеликим, рівнож як і костел, освячений в ім'я Св. Юрія. Через численні війни і турецько-татарські наїзди монастир у XVII ст не розширювався, а навпаки занепадав. Так, після турецької навали 1675 р. храм був пограбований, а монастир спалений. У Збаражі тоді залишилося тільки двоє монахів-бернардинців. Після цього вщент зруйнований монастир простояв пусткою бл. пів-століття. У 1687 р. його жалюгідний стан зафіксував генеральний візитатор А. Пащинський.

Відбудова монастиря розпочалася у 1720-х рр., коли Збараж перейшов у спадщину Юзефа Потоцького - майбутнього гетьмана коронного та каштеляна краківського. У 1723 р. Потоцький виділив кошти на відбудову. У 1729 р. постав новий дерев'яний монастир. У 1731 р. розпочато реконструкцію храму. Однак вже у 1745 р. недобудованій споруді загрожувало завалення, роботи були перервані. Син Юзефа Потоцького Станіслав, воєвода київський та познанський, вирішив розпочати нове будівництво "від фундаментів". Крім нього фундаторами нового мурованого костелу і монастиря стали дружина Ст. Потоцького Олена з Замойських, підчаший черницький Франциск Іговський, Олександр Галецький та Анна з Писарських Ліпінська. Новий храм, значно

більший за розмірами від свого попередника зводили у 1746-1755 рр**.** за проектом архітектора з Силезії Погана Ґанца. 23 липня 1752 р. відбулася бенедикція костелу, освяченого в ім'я Св. Антонія Падуанського.

Традиційно пам'ятку датують 1-ю третиною XVII ст. (1627 р.).Однак тоді і костел і келії були меншими за об'ємом і мали іншу структуру. Сучасного вигляду комплекс набув після грунтовної перебудови 1746-1755 рр. Часткові зміни як в інтер'єрі, так і в екстер'єрі відбулися у 1790-1795 рр. (після значного ушкодження внаслідок пожежі).

У другій половині XVIII століття проводились оздоблювальні роботи. До цього часу відносяться архітектурний живопис, залишки якого дійшли до нашого часу. В 1946 році монастир закрито, приміщення використовувались для потреб лікарні. В 70-х роках XX століття приміщення монастиря використовуються заводом «Квантор». І храм і келії не виконували своїх первісних культових функцій. Пам'ятка, і в першу чергу її інтер'єр, зазнали значної руйнації. У 1989 р. костел і південне крило келій повернені для богослужіння монашному ордену францисканців **(**конвент оо. Братів Менших).

В 1994 році римо-католицькою громадою самовільно, без проектної документації проводились ремонтні роботи (ремонт даху, штукатурка бокових та заднього фасадів із значним порушенням реставраційних норм. Штукатурка влаштована грубо з узагальненням профілів карнизу та сандриків, декоративні, різані з каменю деталі віконних обрамлень зрубані та гладко зашукатурені.

З 1994 р. комплекс монастиря входить до числа пам'яток Державного історико-архітектурного заповідника у м. Збаражі (з 2005 р. Національний заповідник «Замки Тернопілля»). Влаштовано металеве покриття монастиря Бернардинів (проектна документація "Укрзахідпроектреставрація"; робочі креслення ліквідації аварійного стану монастиря, Львів 1997 рік).

В 2005 р. келії монастиря пристосовано під розміщення бюджетних організацій району (згідно робочого проекту СПД ФО Огоньок В. О., Тернопіль 2004р).

В 2011 році проведені штукатурні роботи Східного крила монастиря (РП реставрації фасадів Архітектурної майстерні ПП Ю. Вербовецького, 2007 р)

В 2012 році пофарбовано металеву та дерев'яну поверхню веж костелу згідно дефектного акту.

11. Відомості про сучасний стан об'єкта:

Розташування об'єкта і його роль у навколишньому середовищі.	Комплекс розміщений у зоні історичного середмістя, на південь від р. Гнізна, що огинає монастирські споруди з півдня. В містобудівельний структурі Збаража монастир бернардинів становив важливу автономну ланку, поруч з замковим комплексом (на сході) та ринковою площею (на півночі). Вежі костелу домінуть у міському краєвиді від Замкової гори.
Ландшафт.	Розміщений у низинній частині міста.
Опис об'єкта.	**Монастир (келії) бернардинів.** Видовжені двоповерхові споруди келій примикають до храму зі сторони пресвітерія, тягнуться вздовж оборонних мурів і, з'єднуючись східним крилом з

	південною вежею костелу, утворюють разом з бічним фасадом храму замкнене подвір'я. Загальна площа келій – 2825,4 кв.м. Перекриття півциркульні, Внутрішня планувальна структура - коридорна, з одностороннім розміщенням приміщень. На 2- й поверх провадять дві сходові клітки з дерев'яними сходами по біжучих склепіннях. Стіни келій оздоблені пілястрами та бароковим аттиком над входом. Автентичний декор інтер'єру втрачений, так само - розписи XVIII ст. авторства Ст. Стронського, а також стінопис поч. XX ст. Вл. Слівінського (про останній згадано в одному з між-воєнних путівників по Збаражу). **Костел Бернардинів** - одна із складових комплексу монастиря бернардинів. За типологією - сакральна споруда. Загальна площа – 912,8 кв. м. (без підвалу). Головна акцентуюча ланка ансамблю. Протилежна орієнтація храму - вівтарем на захід - зумовлена локалізацією комплексу монастиря в міському середовищі: фасад храму обернений до міста й замку, а не навпаки. Костел представляє тринавну базиліку з видовженим на схід прямокутним в плані вівтарем і увігнутою конфігурацією завершеного фронтоном фасаду Фасад фланкують дві триярусні вежі зі звуженими догори главами з ліхтарями. Навершя веж і декор фасаду були стилізовані під ренесансну архітектуру після пожежі, що сталася в кін. XVIII ст. (у цьому зв'язку у виданнях міжвоєнного періоду споруду костелу часто називають ренесансною, зведеною на місці попередньої барокової). Основний об'єм храму критий двосхилим дахом з металевим покриттям. Всю площу під храмом займають підвали, кладені з бутового каменю на вапняному розчині, з півциркульними склепіннями на розпалубках. Головний фасад має характерну ввігнуту до центральної нави конфігурацію, що зберігається по всій висоті до завершення фронтону. Фасад членований двома пілястрами, що розкріновують нижній карниз та переходять на фронтон, де і завершуються півкруглимн нішами зі скульптурою. Вікна I-II ярусів з лучковими перемичками обрамлень та дугоподібними сандриками, на осі у другому ярусі балкон з ажурною псевдобароковою решіткою. Віконні отвори III - IV ярусів закладені. Фланкуючі фасади веж здіймаються ще на один ярус і завершені характерними лекальними бароковими дахами з люкарнами. На дахах влаштовані шальовані дошками ліхтарі з маківками, увінчаними хрестами на високих шпилях. Північний фасад утворений фасадами вежі, нави та

	вівтарної частини з захристією. Розміщені в двох ярусах вікна без обрамлень, у площинах, розкреслених спареними пілястрами, створюють строгий горизонтальний ритм його вистрою. Цю суворість частково пом'якшують багатопрофільовані барокові сандрики над вікнами І ярусу. Два додаткових вікна влаш товані у захристії майже на рівні цоколя. В інтер'єрі простір розкривається вглиб об'єму. Перекриття - хрещаті та півциркульні з розпалубками на підпружпих арках, що спочивають на потужніх широких стовпах. До західної стіни примикають півкруглі в плані хори. Стіни кладені па вапняному розчині з різнорозмірних тесаних каменів, що чергуються з цеглою, тиньковані та побілені в 1990-их рр.). При цьому забілено стінопис 1860-х рр. Три сцени у вівгарпій частині - "Розп'яття" (280 х 170 см). "Тайна Вечеря" (350 х 190 см) та "Моління про чашу" (350 х 190 см) - перемальовані у 1990-х рр. водоемульсійною фарбою за старим зразком (живопис низького художнього рівня). Під хорами та над арками у західній частині нави частково розкрито стінопис 1790-х рр., а також фрагменти живопису сер. XIX ст. Підлога кладена з Теребовельського каменю (1935р). У 2005 р силами громади перекладена мармуровою плиткою. З 17-ти вівтарів XVIII ст. збереглося, або частково відтворено – 7, а також казальниця та проспект органу Фрагменти решти вівтарів (скульптура, конструктивні елементи) розставлені вздовж стін у бічних навах. У підвалах костелу збереглося багато стародавніх поховань. Силами громади продовжуються внутрішні відновні роботи. В 2012 році проведено реставрацію веж костелу Пам'ятка - оригінальний зразок архітектури пізнього бароко на землях України. **Дзвіниця - 1746-55 р.** Розміщена на південь від костелу, прилягає до оборонних мурів. Мурована з каменю та цегли, площею 189,4м2, прямокутна в плані, двоярусна, фасади тиньковані (на східному - тинькування врачене), членовані лопатками і розділені карнизами. Вікна арочної прямокутної форм. Фронтон увічнює скульптурна постать. Двосхилий дах має дерев'яні конструкції, покрівля - оцинковане залізо. У пивницях півциркульні склепіння. На відміну від костелу дзвіниця не була ушкоджена під час пожежі 1788 р., а тому зберегла „чистоту" форм бароко.

	Оборонні стіни зведені на перепаді рельєфу, викладені з каменю-пісковика й покриті кам'яними плитами. Відомо, що монастир був обнесений муром незабаром після консекрації костелу, тобто після 1755 р. Очевидно, що для спорудження нової оборонної стіни були використані й давні монастирські мури. У 1970-х рр., під час реконструкції вулиці, східний мур було перенесено вглиб монастирської території. На території комплексу монастиря бернардинів знаходиться виробнича база, побудована заводом ВАТ «Квантор» в 1971-1987 р.р., передана заповіднику в березні – липні, 1996р.
Перебудови, втрати й історичні втрати.	**Костел .** Близького до сучасного вигляду храм набув після грунтовної перебудови 1746-1755 рр. Часткові зміни в інтер'єрі та екстер'єрі відбулися у 1790-1795 рр. У 1852-1857 рр. проводили реставрацію храму з оновленням окремих вівтарів. У 1865-1866 рр. храм наново розмальовано (худ. А. Карчмарський та Ю. Дюль). Наступна реставрація - 1910-1912 рр. У 1935 р. покладено нову підлогу з теребовлянського каменю. 1944 р., під час бомбардування, втрачено шолом південної вежі. У 1960-х рр. храм знаходився в аварійному стані. Шоломи веж відтворені наприкінці 1960-х рр. (за проектом інституту "Укрпроектреставрація", м. Київ). У 1990-х-2000-х рр. силами монастиря францисканів проведено ремонтно-реставраційні роботи (без проектної документації). Ремонтно- відновлювальні роботи Костелу коштом ордену та релігійної громади проводяться з 1989 р. З 2000 р. до них почали залучати фахівців-реставраторів з Польщі (Католицький університет в Любліні). **Монастир (келії):** 1627 р. - первісна дерев'яна споруда; 1627-37 рр. - первісний мурований монастир, знищений у 1675 р; 1729 р. - нова дерев'яна споруда; 1746-55 рр. - сучасна споруда, арх. Йоган Ганц. Ремонтно-відновлювальні роботи проводяться у західному крилі келій, які передані монахам- францисканкам. У східному крилі були також розпочаті роботи київськими реставраторами (2001 р) і завершені в 2008 році
Наявність творів мистецтв та їх опис.	**Монастир (келії)** - віконні обрамлення, скульптурне оздоблення фронтону. **Костел.** 1. Портал входу. Разом з балконом, розміщеним на осі, створює композиційний акцент в оформленні нижньої частини фасаду, оздоблюючи арковий проріз головного входу. Пілястри зі стилізованими капітелями несуть широкий багатопрофільний антаблемент з розетками на фризі.

	Над замковим каменем - перехрещені латинські літери („SW - FR", вірогідно, - Св. Франциск) у рослинному обрамленні. Стан. Незадовільний. Замокання нижньої частини пілястр зі значними втратами тиньку. Вищерблення та подряпини на профілях антамблементу. **2. Балкон з решіткою.** Розміщення на осі фасаду. Разом з порталом головного входу створює композиційний акцент в оформленні нижньої частини фасаду. Балконна плита - на чотирьох консолях, має характерну для стиля бароко конфігурацію - з півкруглим виступом посередині. Балконна решітка - ажурна. Віконний проріз у псевдоренесансному обрамленні сер. XIX ст. **3. Віконні обрамлення (1745-55),** камінь, різьба. Характерні для стилю бароко віконні прорізи - засклені та оздоблені решітками. З часу будівництва храму збережені широкі профільовані сандрики та підвіконні полички. Декоративні деталі – «трильяжі», валюти, рослинні галузки, запозичені з арсеналу ренесансного оздоблення, виконані під час ремонту фасаду у 1867 року.Стан - незадовільний. **4. Скульптурне оздоблення фронтону** - камінь, різьба. Фігурний бароковий фронтон, оздоблений скульптурними постатями двох ченців - францисканів (Св. Франциск і Св. Бернард), розміщених у бічних нішах. Поруч з ними, у видовжених нішах, розташовані вазони. Фрагментарно збережені скульптурні об'єми обабіч фронтону. Стан - незадовільний. **5. Скульптура Св. Антонія Падуанського** (1769 р.), камінь, різьба. Святий представлений у габіті з лілією св. Мученика у правій руці, і дитиною на лівій. Моделювання одягу та атрибутів дозволяє віднести цей твір до архаїзуючої пластики, що зберігалась в провінції впродовж усього XVIII ст. Стан - аварійний, втрати голів святого та дитини, відбиття та вищерблення матеріалу, потемніння від вологості. **6. Проспект органу зі скульптурним оздобленям**. Сер. XVIII ст. Дерево, різьба, поліхромія. 450 х 800 х 150 (орган), фігури вис. до 1,5 м. Походить з фарного костелу. 1790 року разом з головним вівтарем перенесений до бернардинського храму. З фігуративної скульптури збережені постать царя Давида з арфою, фігури путті та скульптура францисканського монаха. Всі скульптури у незадовільному стані. Розписи хорів (Ігнаци Барч, 1790-95) - тиньк, клеєвий живопис, зондажі по 40 х ЗО см. Кожний.

	Два зондажі, у яких прослідковуються зображення царя Давида з арфою та дитини, вбраної у легку туніку. Розписи знаходяться під нашаруванням стінопису XIXст. Розписи у вівтарі (Антоній Карчманській, Юзеф Дюль, 1865-1866 рр.) - тиньк, первісно клеєвий живопис, перемальовано водоемульсійними фарбами. Розміри: „Розп'яття" - 280х170, „Тайна Вечеря" - 350х190, „Моління про чашу" - 350х190. Розписи знаходяться у широких обрамленнях, оздоблених псевдорокайлевим декором. Первісні розписи -під нашаруванням перемалювань. Стан перемальованого живопису - задовільний. Реставраційні роботи проводились коштом монастиря. Стінопис головної нави (Антоній Карчманській, Юзеф Дюль, 1865-1866 рр.) - тиньк, клеєвий живопис. Єдині фігуративні зображення, що збереглися неперемальованими. Оплічні зображення апостолів над арочними прорізами між головною та південною навами, виконані на сірувато-вохристому тлі. У вбранні святих апостолів домінують локальні кольори: сині, червоні, зелені. Стан твору - незадовільний. **7. Казальниця (амвон).** Автори - Антоній Осінський, 1756 р., Ігнаци Барч, 1790 р. Дерево, золочене різьблення. Виконаний у стилі пізднього бароко. Розташований біля південного стовпа головної нави. Широкий профіль вздовж парапету сходів та над потужною консоллю декорований накладним рокайлевим орнаменом. Декоративні стрічки також прикрашають навершя балдахіну, лопатки між вставками парапету. Амвон прикрашають три барельєфні композиції, виконані згідно з монастирської хроніки, у 1790 р. Це - сюжети, характерні для оздоблення казальниць: „Христос у Гетсиманському саду („Моління про чашу"), „Лов риби у Генисаретському озері". Композиції, окреслені фігурними профільованими обрамленнями. Стан незадовільний. **8. Скульптура головного вівтаря** (сер. X**VIII** ст., 1790 ті роки, 2-а пол. XIX ст.), камінь (вапняк), різьба. Висота фігур - 2,8 м. Фігури Св. Франциска та Св. Бонавентури представлені у характерному для бароко театральному руслі, спрямованому дотцентрального образу. Вгорі, над карнизом - рельєфні фігури ангелів, аналогічні до іншої подібної скульптури XIX ст. Твори після реставрації, проведеної коштом ордену у

	1990 р. **9. Вівтар Матері Божої Збаразької** (Антоній Осінський - різьба), 1750- і р. Висота -5 м. Вівтар на перехрещенні нави і трансепта, зліва від головного. Двоярусний, з розвиненим антамблементом з фігуративним навершям, який утримують 4 округлі колони. На відміну від бічних вівтарів він є більше урочистий. У ніші - образ Матері Божої Збаразької - сучасна копія з оригіналу ХУП ст., що від 1954 р. перебуває у монастирі с. Прасковиця біля Перемишля. У причілку - ікона „Благовіщення". На правій верхній консолі - фігура ангела. Стан - задовільний. **10. Вівтар Серця Христового Збаразької** (Антоній Осінський - різьба), 1750- і р. Висота -5 м. Вівтар на перехрещенні нави і трансепта, справа від трансепта, справа від головного. Двоярусний, з розвиненим антамблементом з фігуративним навершям, який утримують 4 округлі колони (крайня ліва - реставрована). Має урочистий вигляд. У ніші та причілку - сучасна ікона Христа. Стан - задовільний. **11. Лівий вівтар нави** (Антоній Осінський - різьба, Матей Міллер - золочення, поліхромія), 1758-59 рр. Висота -4 м. Має типовий для „львівського рококо" розвинений антамблемент з фігуративним навершям, який утримують дві прямокутні колони. Гнучкі ламані лінії карнизів, консолей передбачають наявність дінамічних скульптурних форм (тепер відсутні). Немає також образу. Проскульптурне оздоблення нагадує збережені у причілку кулясті хмари. Стан - незадовільний. **12. Правий вівтар центральної нави** (Антоній Осінський різьба, Матей Міллер - золочення, поліхромія), 1758-59 рр. Висота-4м. Має типовий для «львівського рококо» розвинений антамблемент з фігуративним навершям, який утримують дві округлі колони. Гнучкі ламані лінії карнизів, консолей передбачають наявність дінамічних скульптурних форм (тепер відсутні). Вгорі, серед хмар, експресивна фігура святого (Св. Іоанн В'янеї, парох з Аре., відреставрована). Центральний образ відсутній**.** Стан - незадовільний. **13. Вівтар північної нави** (Антоній Осінський - різьба, Матей Міллер - золочення, поліхромія), 1756-59 рр. Висота -4 м. Обрамлення оздоблене рослинним орнаментом часу однієї з пізніших реставрацій (XIX-XX ст) Перед вівтарем

	- гіпсова фігура монаха - францисканця. Стан - незадовільний. **14. Вівтар південної нави** (Антоній Осінський - різьба, Матей Міллер - золочення, поліхромія), 1756-59 рр. Висота -4 м. Відреставрована фігура розміщена у причілку серед хмар. Увівтарну нішу поміщено образ Св. Франциска (XIX- XX ст.). Стан - задовільний**.** **15. Фрагменти стінопису** 1790-1794 рр. (авт. І. Барч). Частково розкриті в 2000-х рр. під хорами та над арками головної нави. **16. Скульптура „Христос-Страстотерпець”** , 1745-55 рр., камінь, різьба. Висота - 2,3 м. Увінчує собою фронтон дзвіниці з півночі. Розміщена на невисокому постаменті і обернена в сторону міста. Представлена фронтально, у повний зріст. Складний ракурс фігури з ухилом назад і вбік, ламані лінії драперій одягу яскраво демонструють пластику бароко. Стан - незадовільний.
Опис території об’єкта.	З заходу та півночі до споруди храму прилягають корпуси монастиря (ох. № 662/2), що зараз частково використовуються бюджетними установами. З півночі - впорядкована площа та дзвіниця монастиря (ох. № 662/3). Перед фасадом храму - площа впорядкована з газонами. На захід від головної осі встановлено дерев’яний хрест. Від вулиці храм відгороджений металевою огорожею. На захід виробнича база монастиря бернардинів.
Загальна оцінка технічного стану об’єкта, дата, № акта технічного стану.	Загальний стан задовільний. Акт технічного стану від 15 травня 2018 р.
Наявність інженерних мереж та інженерного обладнання.	Монастир - проведені всі інженерні мережі. Костел – водогін, каналізація, електроосвітлення. Дзвіниця – функціонує електроосвітлення
Дата і № довідки про майнову цінність об’єкта, найменування організації, яка провела оцінку, вартість в гривнях.	Балансова вартість комплексу монастиря станом на 01.2018 рік- 12 797 989,89 гривень

12. Перелік складових (для комплексу (ансамблю), визначного місця)**:**

1. Костел Бернардинів охор. № 662/1;
2. Келії монастиря охор. №662/2;
3. Дзвіниця охор. №662/3.
4. Оборонні мури ох. №662/4

13. Територія об'єкта:

Площа.	Площа території комплексу –2,3309 га.
Опис меж території об'єкта.	На сході - вул. Незалежності, на півдні(за оборонними монастирськими мурами) – сквер з дитячим майданчиком та русло р. Гнізна, на півночі – монастир с. с. Феліціанок (пам'ятка архітектури місцевого значення, тепер у користуванні Української Автокефальної Церкви.) Перед фасадом храму - площа з травником. На захід від головної осі встановлено дерев'яний хрест. Від вулиці храм відгороджений металевою огорожею У територію НЗ «Замки Тернопілля» включено теж прилеглий до замкової гори міський став та територію зі статусом охорони археологічного культурного шару

14. Оцінка антропологічної, археологічної, естетичної, етнографічної, історичної, мистецької, наукової чи художньої цінності об'єкта:

Якості об'єкта, завдяки яким він набуває культурної цінності як пам'ятка.	Унікальний шедевр архітектури років життя ченців - бернардинів в Україні, які на той час вже влаштували свої обітелі у Польщі, Львові, на Волині, на Галицьких землях. Ансамбль монастиря є частиною комплексу споруд **з** цінними архітектурними формами періоду бароко.

15. Зона охорони пам'ятки:

Організація-розробник науково-проектної документації	Зони охорони пам'ятки визначені проектом Генерального плану Історико-архітектурного заповідника у м. Збаражі на замовлення Держбуду , розробленим інститутом „Укрзахідпроектреставрація".
Дата розроблення Науково-проектної документації.	2003 р.
Дата і номер документа про затвердження науково-проектної документації.	Накладна від 25.06.03 №37. Затверджено заступником начальника Управління охорони та реставрації пам'яток архітектури і містобудування Держбуду України Майстерчук Т. П. Погоджено начальником головного управління архітектури та містобудування Тернопільської ОДА Заліщук О. Ю.
Короткий опис меж, зон охорони із зазначенням площі кожної зони.	На сході –вул Незалежності, на півдні, за оборонними монастирськими мурами-сквер з дитячим майданчиком та русло р Гнізна, на півночі - монастир Феліціянок (Тренітаріїв) -пам'ятка архітектури місцевого значення, Встановлено зону охорони пам'яток загальну для Збаразького замку, монастиря Бернардинів.

16. Наявність науково-дослідної та науково-проектної документації на об'єкт:

Найменування документації.	Рік Розроблення.	Автор (організація).	Місце зберігання.
Обміри, фото фіксація, проект консервації костелу Проект ремонтно-консерваційних робіт на об'ктах монастиря.	1967 р 1968 р.	Архітектор інституту „УкрНДІпроектреставрація" Говденко М. М., м. Київ, Київ РНРМ. Контрактова площа, 4. Директор Антонюк А. Є.Тел. 4175334	Архів інституту „УкрНДІпроектреставрація" Тел.4176740 Львів, інститут Інв № Т-19-14
Попередні роботи, акт техстану, інженерне заключення, комплексні наукові дослідження Проект пристосування монастиря Бернардинів у м. Збаражі.	1986 р. 1986 р	Інститут „Укрзахідпроектреставрація" м Львів пл. Соборна,3а ГАП – Гайда М. тел. 0322 729988 -II- м. Львів. Вул. Соборна,3а Директор Могитич. І. Р. тел. 0322 724736.	Науково-технічний архів інституту М. Львів Інв № Т-19-22 Архів інституту „Укрзахідпроектреставрація"
Робочий проект по ліквідації аварійного стану монастиря.	1986-1999 р.р	Інститут „Укрзахідпроектреставрація".	Архів інституту „Укрзахідпроектреставрація"
РП Реставрації даху та веж костелу монастиря Бернардинів у м. Збаражі вул. Незалежності,8	2005 р	ПП Архітектурна майстерня «Лагуш і спілка»	технічний архів ін-ту "Укрзахідпроектреставрація". НЗ «Замки Тернопілля»
Робочий проект реставрації фасадів монастиря	2007 р	Архітектурна майстерня ПП Ю. Вербовецького м. Збараж	Архів АМ ПП Вербовецького Відділ ОЕРПК НЗ «Замки Тернопілля»

17. Дослідницькі й реставраційні роботи:

Найменування робіт.	Рік проведення.	Замовник.	Виконавець.	Підрядна організація.
1. Ремонтно- консерваційні роботи по проекту Говденко 2. Ремонтні роботи (без проектної документації). –	1968 р. 1994 р.	Державне замовлення	Римо-католицька громада	

3.Роботи з влаштування металевого покриття монастиря за проектом по ліквідації аварійного стану монастиря.	1997р	Державне замовлення		
4.Ремонтно-відновні роботи	2000 р	Замовлення громади та оо.Бр.Менших	Силами громади	
5. РП Реставрації даху та веж костелу	Проведено 20% робіт в 2012 р		Власні сили та сили р.к.громади	

18. Основні джерела відомостей про об'єкт:

Археологічні матеріали	Не виявлені
Іконографічні матеріали.	Фото костелу і монастиря у 1930-х роках
Архівні матеріали.	1.Відділ рукописів. - Ф. УК-24. - Арк. 85; Ф. УК-52. - Арк. 115; Ф. УК- 32. - Арк. 91-94; Ф. УК-28. - Арк. 488-4896 581. 2. Монастирська хроніка (посилання на Archivum Conventus Zbaraziensis ad Antonium Paduanum Ordinis Regulae Observ. ...A.D. 1756, ks. nr XXV, Krakow) // Дисертація на здобуття ступеню магістра мистецтва А. Бетлея (Ягеллонський університет у Кракові) на тему: Опорядження костелу бернардинів у Збаражі. Машинопис. 3. Schematismus patrum et Fratrum ordinis minorum Provinciae Galicianae sub titulo Immaculate conceptionis BSSMAE. Virg. Maria ad Annum Christs. - 1860. - P. 22. 4. Акт огляду технічного стану пам'ятки архітектури XVII ст. (ох. № 662) монастиря Бернардинів у м. Збаражі Тернопільської обл. від 15 грудня 1999 р. (проведений 0. Степаненко та 3 . Лагушем). Машинопис. - Львів, 2000. 5. Обліковий паспорт на художні твори, що зберігаються в пам'ятках архітектури Української РСР (виконаний на замовлення Держбуду УРСР) - Львів, 1990. 6. Матеріали досліджень пам'ятки в 1951 році, справа №26, архів, «Проект консервації» РНРМ м. Київ 1967 р.; 7. Монастирська хроніка, дисертація на здобуття ступеню магістра мистецтва А. Бетлея (Ягелонський університет у Кракові) на тему: «Опорядження костелу бернардинів у Збаражі».
Бібліографічні матеріали.	1. Памятники градостроительства и архитектури Украинской РСР. - Т. 4, - Киев, 1986. - С. 66. 2. Baracz S. Pamietnik zakonu W.W. O.O. Bernardynow w Polsce. - Lwow, 1874. - S. 384.

	3. Pulikowski A. Koscioly w Zbarazu, we Lwowie, w Kamionce Strumilowej, w Zolkwi. Raport o stanie technicznym, mpis opracowany na zlecenie Fundacji Kultury Polskiej. - Warszawa, 1990. 4. Przewodnik po wojewodztwie Tarnopolskim, z mapa. - Tarnopol, 1928.-S. 115. 5. Czolowski A., Janusz B. Przeszlosc i zabytki wojewodztwa Tarnopolskiego. - Tarnopol, 1926.- S. 5, 150, 154, 157, 160. 6. Slaski H. Zbaraz w przeszlosci i terazniejszosci. - Tarnopol, 1934. - S. 33-36. 7. Wojewodztwo Tarnopolskie. Przewodnik. - Tarnopol, 1931. - S. 449. 8. Hornung Z. Stanislaw Stroinski. // PSHSK. - T. II. - 1939. - S. 251- 447. 9. Monasteria ordinis Fratrum Minorum Bernardinorum in Polonia infra eius fines historicos. Cura et directione H. Eug. Wyszawski OFM. - Kalwaria Zebrzydowska, 1985. - S. 455-461. 10. Hornung Zb. Antoni Osinski - najwybitniejszy rzezbiarz lwowski XVIII stulecia. - Warszawa, 1937. - S. 21-24. -11.7-9. 11. Betlej A., Proszynska Z. Osinski Antoni. // Slownik artystow polskich. - T. VI. - Warszawa, 1998,- S. 325-325. • Ілюстративний каталог „Пам’ятки архитектури УРСР” том 4, Тернопільська обл.; • Львівська наукова бібліотека ім. Стефаника НАН України.; • Обліковий паспорт на художні твори, зберігаються в пам’ятках архітектури Української РСР (виконаний на замовлення Держбуду УРСР) - Львів, 1990.

19. До паспорта додаються графічні матеріали та фотофіксація:

Найменування.	Кіль кість	Дата виконання.	Виконавець.
Картографічні матеріали			
Охоронна зона заповідника	1	2003 р	Інститут «Укрзахідпроектреставрація»
Фрагмент з генплану	1	2003 р	Ін-т «Проектреставрація»
Ситуаційна схема М1:1000	1	2007 р	АМ ПП Ю. Вербовецького
Фотофіксації			
Фото заг вигляду комплексу	1	2017р	Соломчак Г.
Фото комплексу	1	50-60р ХХст	Архів
Фото комплексу	1	20-ті роки ХХ ст	Ганусевич Н.
Інше (твори мистецтва)			

15

Паспорт склав:

Посада та назва організації.	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, Ініціали	Підпис.	Дата складання
Провідний інженер відділу ОЕРПК НЗ «Замки Тернопілля»	Сільськогосподарське будівництво, Інженер-будівельник	Соломчак Г. В		05.2018р

Погоджено:

Начальник Управління культури Тернопільської облдержадміністрації _____ **Г. П. Шергей**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

МІНІСТР
МІНБУДАРХІТЕКТУРИ
Ю.С. СЕРБІН.

ПРЕДСТАВНИК ПРЕЗИДЕНТА
УКРАЇНИ У ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ
ОБЛАСТІ
В. ГЛЮСЕНКО.

ПОГОДЖУЮ:

ПРЕДСТАВНИК ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ
У ЗБАРАЗЬКОМУ РАЙОНІ
І.М. ВОЛЬЧУК.

ГОЛОВА ЗБАРАЗЬКОЇ МІСЬКОЇ
НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ
І. РОМКО.

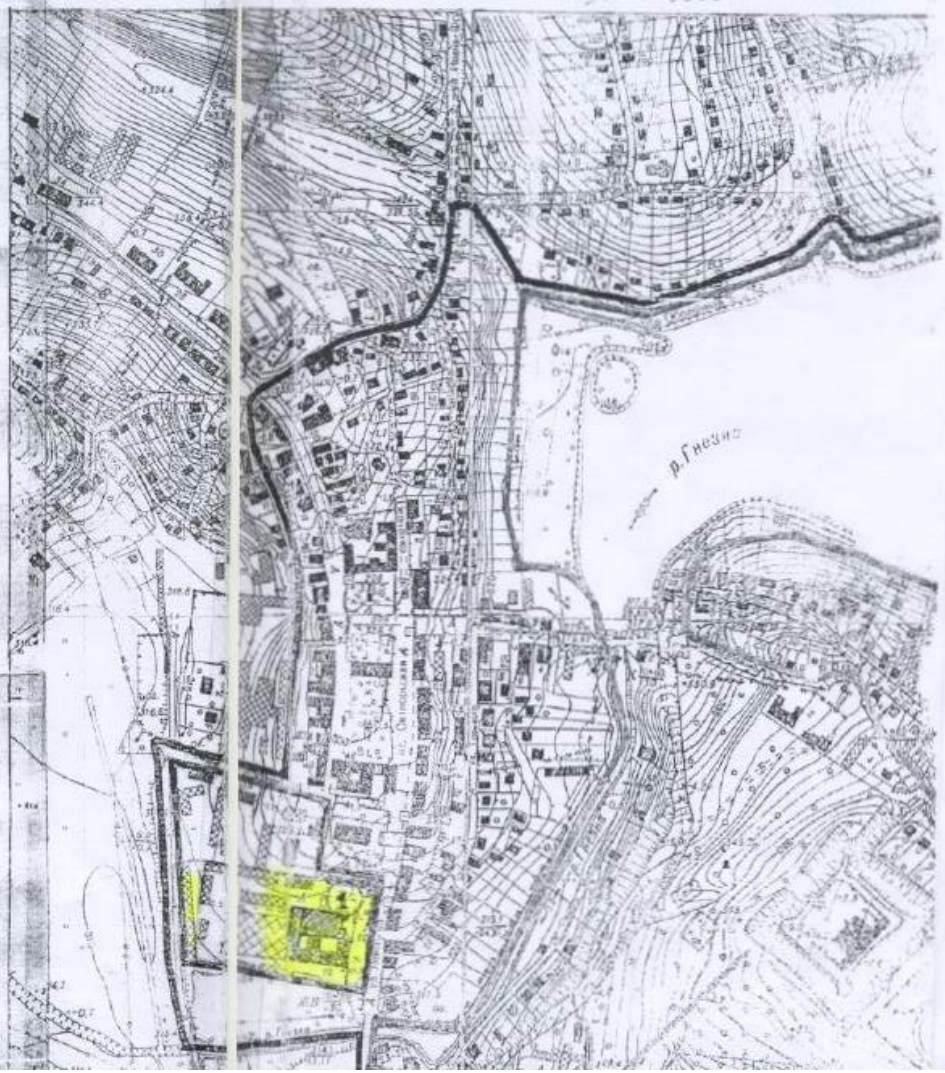
ГОЛОВНИЙ АРХІТЕКТОР
ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ
С.Ю. ЗАЛІПУК.

ГОЛОВНИЙ АРХІТЕКТОР
ЗБАРАЗЬКОГО РАЙОНУ
В.І. СКОЧИЛІС.

АРХІТЕКТОР МІСТА
ЗБАРАЖА

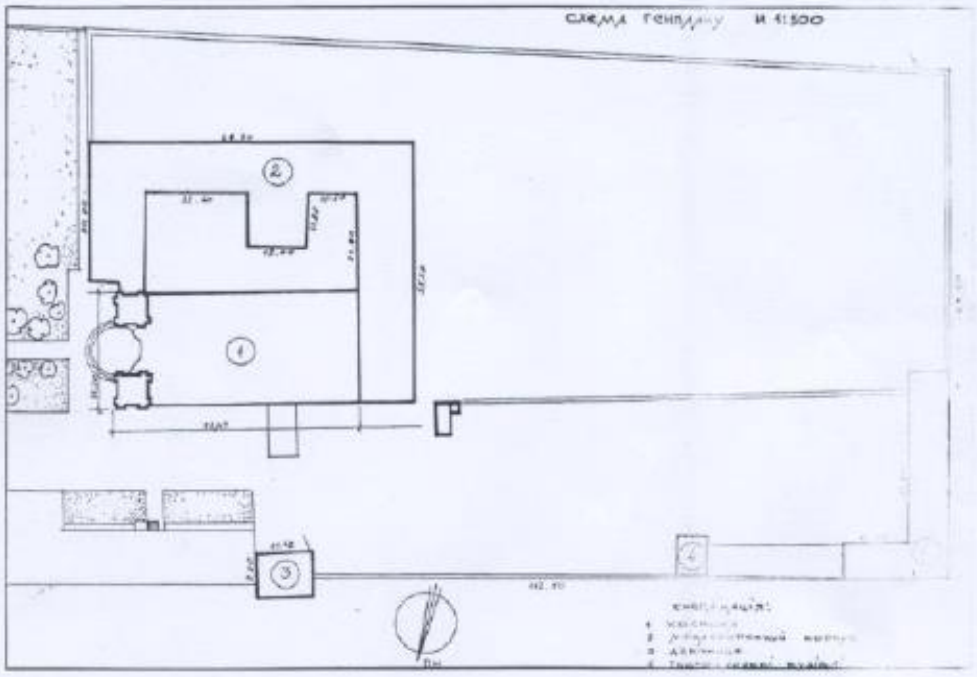
ТЕРИТОРІЯ ТА ОХОР
ДЕРЖАВНОГО ІСТОРИКО-А
ЗАПОВІДНИКА В М.

М 1:5000

ДОДАТОК 2

ГЕНПЛАН КОМПЛЕКСУ БЕРНАРДИНСЬКОГО МОНАСТИРЯ

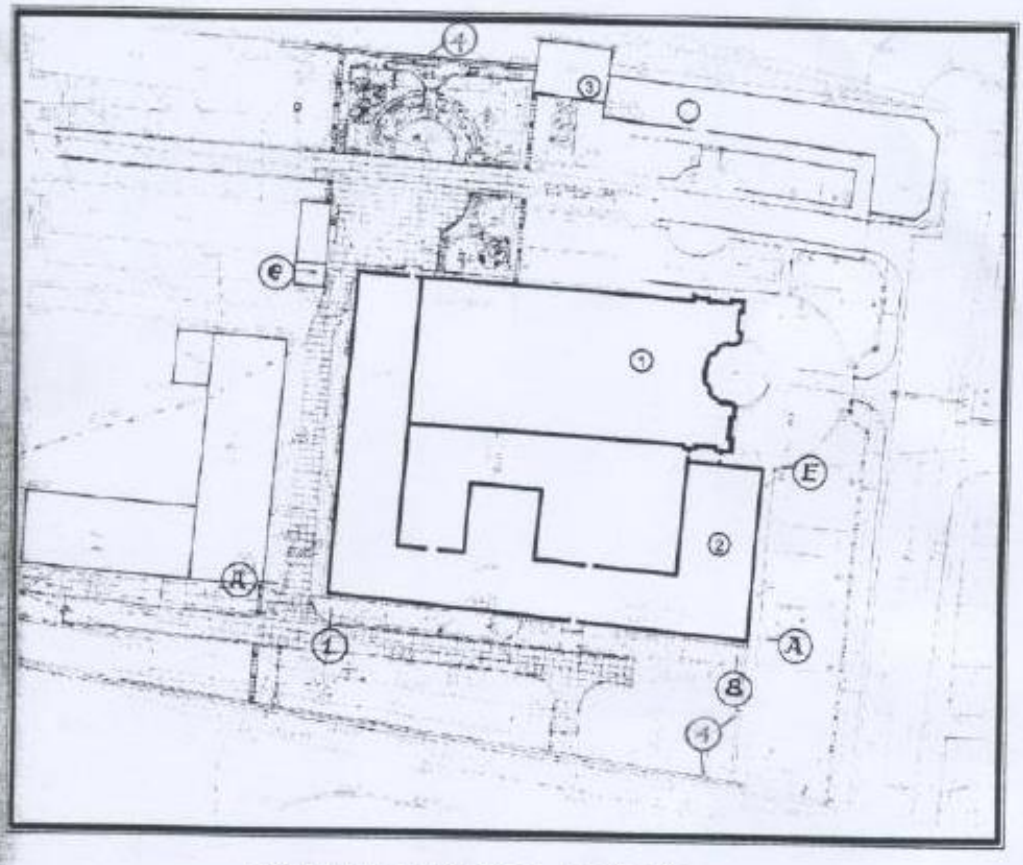

ОХОРОННА ЗОНА ПАМ'ЯТОК: КОМПЛЕКСУ МОНАСТИРЯ БЕРНАРДИНІВ, МОНАСТИРЯ ТРИНІТАРІЇВ (ФЕЛІЦІАНОК) ТА УСПЕНСЬКОЇ ЦЕРКВИ НА ОПОРНОМУ ПЛАНІ МІСТА

СИТУАЦІЙНА СХЕМА М 1:1000

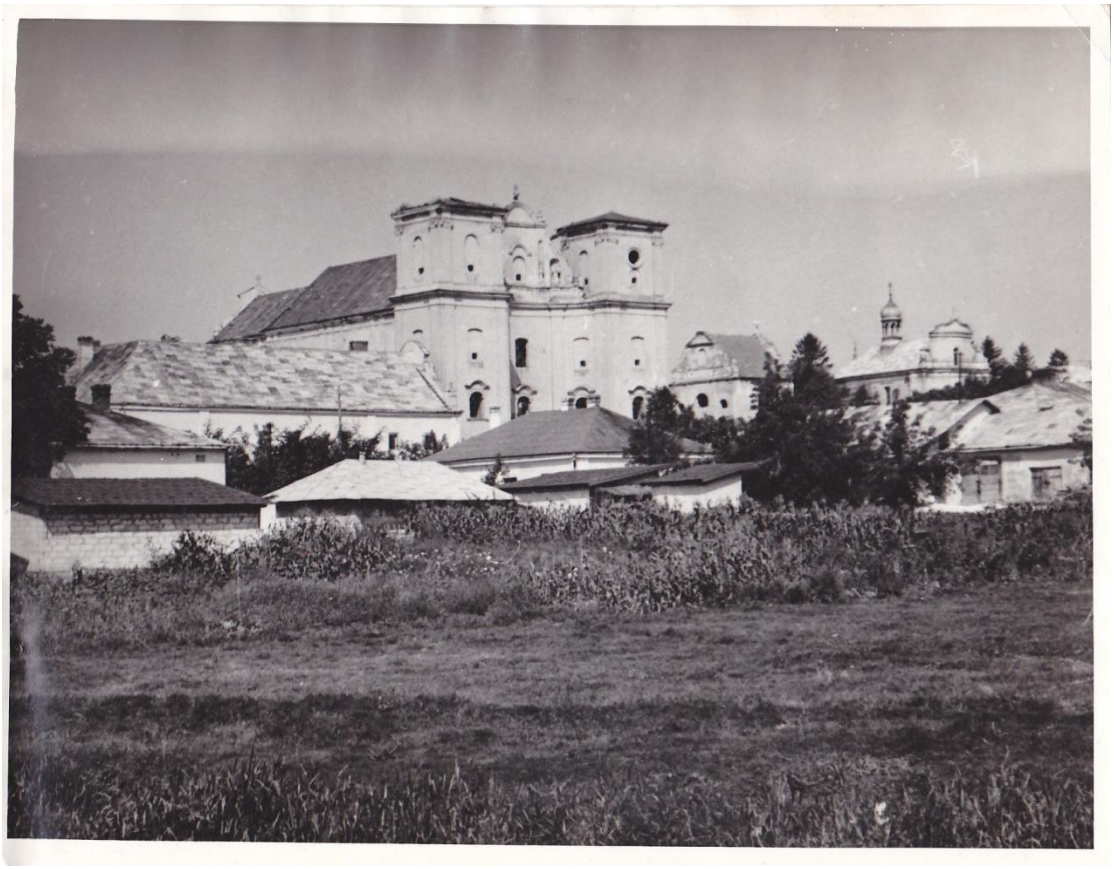
Пн

ЕКСПЛІКАЦІЯ БУДІВЕЛЬ І СПОРУД

№ п/п	Назва будівель і споруд	№ типових проектів	Площа забудови м²	Примітки
1	Споруда монастиря Бернардинів	Існуюча	–	
2	Споруда костелу св. Антонія	Існуюча	–	
3	Споруда дзвіниці	Існуюча	–	
4	Оборонні мури	Існуюча	–	

Робочі креслення основного комплекту марки АБ виконані згідно з діючими правилами і нормами і передбачають заходи, які забезпечують вибухову, вибухово-пожежну і пожежну безпеки при дотриманні встановлених правил експлуатації будинку.

Комплекс монастиря Бернардинів. Архівне фото 50-60 рр ХХ ст.

Архівне фото.

Архівне фото.

Комплекс монастиря Бернардинів. Фото 2011 р. Ганусевич Н.

Загальний вид комплексу монастиря Бернардинів. Фото 2017 р. Соломчак Г

ОБЛІКОВА КАРТКА

об'єкта культурної спадщини

Костел св. Антонія Падуанського

(найменування об'єкта)

вид	Тип	Категорія пам'ятки
Архітектурний, містобудівний, історичний.	Сакральна споруда	Національного значення

1. Дата утворення об'єкта:

XVIIСТ. (1637, 1746-1755)

2. Місцезнаходження об'єкта:

вул. Незалежності, 8, м. Збараж, Тернопільська обл.

3. Охоронний № пам'ятки:

архітектури національного значення 662-Н/1

4. Дати і № рішень, відповідно до яких об'єкт узято на державний облік та визначено категорію пам'ятки:

Постанова Ради Міністрів Української РСР від 24.08.63р №970.

5. Функціональне використання:

сучасне використання	первісне призначення	інші (протягом часу існування об'єкта)
Храм, проводяться богослужіння	Храм богослужіння	До 1960-х р. – склад паперу

6. Стислий опис об'єкта:

Розташування	Акцентуюча ланка комплексу пам'яток монастиря Бернардинів. Комплекс розміщений у зоні історичного середмістя. В містобудівельний структурі Збаража комплекс монастиря бернардинів становив важливу автономну ланку, поруч з замковим комплексом (на сході) та ринковою площею (на півночі). Вежі костелу домінують у міському краєвиді від Замкової гори
Характеристика об'єкта	За типологією - сакральна споруда. Загальна площа–912,8 кв. м. (без підвалу). Одна із головних складових комплексу. Протилежна орієнтація храму - вівтарем на захід - зумовлена локалізацією комплексу монастиря в міському середовищі: фасад

храму обернений до міста й замку, а не навпаки. Костел мурований на дубових палях і представляє тринавну базиліку з видовженим на схід прямокутним в плані вівтарем і увігнутою конфігурацією завершеного фронтоном фасаду. Фасад фланкують дві триярусні вежі зі звуженими догори главами з ліхтарями. Навершя веж і декор фасад були стилізовані під ренесансну архітектуру після пожежі, що сталася в кін. XVIII ст. (у цьому зв'язку у виданнях міжвоєнного періоду споруду І костелу часто називають ренесансною, зведеною на місці попередньої барокової). Основний об'єм храму критий двосхилим дахом з металевим покриттям та сигнатуркою на гребені. Всю площу під храмом займають підвали, кладені з бутового каменю на вапняному розчині, з півциркульними склепіннями на розпалубках.

Головний фасад має характерну ввігнуту до центральної нави конфігурацію, що зберігається по всій висоті до завершення фронтону. Фасад членований двома пілястрами, що розкріповують нижній карниз та переходять на фронтон, де завершуються півкруглими нішами зі скульптурою. Вікна I-II ярусів - з лучковими перемичками обрамлень та дугоподібними сандриками, на осі у другому ярусі - балкон з ажурною псевдобароковою решіткою. Віконні отвори III-IV ярусів закладені. Фланкуючі фасади веж здіймаються ще на один ярус і завершені характерними лекальними бароковими дахами з люкарнами. На дахах влаштовані шальовані дошками ліхтарі з маківками, увінчаними хрестами на високих шпилях.

Північний фасад утворений фасадами вежі, нави та вівтарної частини з захристією. Розміщені в двох ярусах вікна без обрамлень у площинах, розкреслених спареними пілястрами, створюють строгий горизонтальний ритм його вистрою. Цю суворість частково пом'якшують багатопрофільовані барокові сандрики над вікнами І ярусу. Два додаткових вікна влаштовані у захристії майже на рівні цоколя.

В інтер'єрі простір розкривається вглиб об'єму. Перекриття хрещаті та півциркульні з розпалубками на підпружних арках, що спочивають на потужніх широких стовпах. До західної стіни [1] примикають півкруглі в плані хори. Стіни кладені на вапняному розчині з різнорозмірних тесаних каменів, що чергуються з цеглою тиньковані та побілені 1990-х рр.). При цьому забілено стінопис 1 Мирр. Три сцени у вівтарній частині - "Розп'яття" (280 х 170 см). "Тайна Вечеря" (350 х 190 см) та "Моління про чашу" (350 х 190 см) - перемальовані у 1990-х рр. водоемульсійною фарбою за старим [1] зразком (живопис низького художнього рівня). Під хорами та над арками у західній частині нави частково розкрито стінопис 1790-х рр., а також фрагменти живопису сер. XIX ст. З 17-ти вівтарів XVIII ст збереглося та частково відтворено - 7, а також казальниця та проспект органу. Фрагменти решти вівтарів (скульптура, конструктивні елементи) розставлені вздовж стін у бічних навах.

Пам'ятка - оригінальний зразок архітектури пізнього бароко на землях України.

Наявність творів мистецтва	4. Головний портал. 1745-1755 рр.. реконструкція 1790-1794 рр. Реставрація 1867 р. Цегла, камінь (вапняк), різьба. 400 х 300 х 50 см. Над замковим каменем - перехрещені латинські літери «ГЯ» (св. Франциск). Зберігає барокову форму. 5. Балкон головного фасаду. 1745-1755 рр., реконструкція 1790-1794 рр. Реставрація 1867 р. 120 х 300 х 120 см. Камінь, різьба: метал, кування. Віконний проріз у псевдобароковому обрамленні сер. XIX ст. 3. Віконні обрамлення головного фасаду. Сучасний декор - після ремонту фасаду 1867 р. Декоративні деталі(«три - льяжі»)запозичені з арсеналу ренесансного оздоблення. 4. Фігури св. Франциска та св. Бернарда в нішах фронтону. XVIII ст. Камінь, різьба. Вис. бл. 2 м. 5. Фігура св. Антонія Падуанського. 1769. .Камінь, різьба. Вис. 120 см. Бракує голови святого та дитини. Робота представляє зразок архаїзуючої провінційної пластики. 6. Проспект органу зі скульптурним оздобленям. Сер. XVIII ст. Дерево, різьба, поліхромія. 450 х 800 х 150 (орган), фігури вис. до 1,5 м. Походить з фарного костелу. 1790 року разом з головним вівтарем перенесений до бернардинського храму. З фігуративної скульптури збережені постать царя Давида з арфою, фігури путті та скульптура францисканського монаха. Всі скульптури у незадовільному стані. 7. Казальниця (амвон). 1756 р. Авт. А. Осінський. 300 х 300 х 130 см. Рельєфні композиції («Христос у Гетсиманському саді», «Лов риби у Генисаретському озері») виконані у 1 790 році. Стан незадовільний. 8. Фігури головного вівтаря (св. Франциск та св. Бонавентура). Сер. XVIII ст. Камінь(вапняк), різьба. Вис. фігур бл. 3 м. Стан задовільний. Твори після реставрації, проведеної польськими фахівцями наприкінці 1990-х рр. 9. Вівтар Матері Божої Збаразької, 1750-і рр. Авт. А. Осінський (різьба). Дерево, різьба, золочення, поліхромія. Вис - бл. 7 м. Ікона вівтаря - сучасна копія з оригіналу XVII ст. (варіант ікони Матері Божої Ченстоховської). Оригінал від 1954 р. перебуває в монастирі с. Прасковиця біля Перемишля (суч. Польща). В тимпані фронтону-ікона «Благовіщення». На правій верхній консолі - реконструйована фігура ангела. Вівтар оно -влено польськими спеціалістами наприкінці 1990-х рр. 10. Вівтар Серця Христового. Авт. А. Осінський (різьба). Дерево, різьба, золочення, поліхромія. Вис. - бл. 7 м. Правдоподібно, один з вівтарів, виконаних А. Осінським для фарного костелу і перенесений в бернардинську обитель після пожежі 1788 р. Ікони сучасні. Вівтар оновлено польськими спеціалістами наприкінці 1990-х р 11. Лівий вівтар нави. 1758-1759 рр. Авт. А. Осінський (різьба), М. Міллер (золочення). Дерево, різьба, золочення, поліхромія (втрачена). Вис. - бл. 5 м. Скульптурні твори

	вівтаря музеєфіковано у 1970-х рр. (Львівська галерея мистецтв, Тернопільський краєзнавчий музей). Вівтар має типові для «львівського рококо» розвинений антаблемент з фігурним навершям, які утримують дві прямокутні колони. 12. Правий вівтар нави (св. Іоанна Непомука-?). 1758-1759 рр. Авт. А. Осінський (різьба), М. Мілллер (золочення). Дерево, різьба, золочення, поліхромія (втрачена). Вис. - бл. 5 м. Вгорі - експресивна фігура св. Іоанна з В'янеї, пароха з Арса. Інші скульптури втрачені. 13. Вівтар північної нави. 1758-1759 рр. Авт. А. Осінський (різьба). М. Мілллер (золочення). Дерево, різьба. золочення, поліхромія (втрачена). Вис. – бл. 5 м. Правдоподібно, один з вівтарів, виконаних А. Осінським у 1758 р., можливо, вівтар св. Петра **з Алькантари.** Скульптурне оздоблення втрачене. Перед вівтарем - фігура ченця-францисканця (поч. ХХ ст.). 14. Вівтар південної нави (св. Франциска Ассізького). 1758-1759 рр. Авт. А. Осінський (різьба), М. Мілллер (золочення). Дерево, різьба, золочення, поліхромія (втрачена). Вис. бл. 5 м. Образ у вівтарі кін. XIX ст. 15. Фрагменти вівтарів у південній та північній навах. Елементи вівтарів, виконаних А. Осінським в 1756-1760 рр. Фрагменти стінопису 1790-1794 рр. (авт. І. Барч). Частково розкриті в 2000-х рр. під хорами та над арками головної нави.

7. Перелік складових (для комплексу (ансамблю), визначного місця):

Костел Св Антонія Падуанського – складова комплексу

8. Ступінь схоронності об'єкта:

Добрий,задовільний, незадовільний, аварійний	Загальний стан задовільний. Акт технічного стану №5/1 від 15 травня 2018 р.

9. Наявність науково-дослідної та науково-проектної документації на об'єкт

Найменування документації	Рік розроблення	Автор (організація)	Місце зберігання, інв. №
1. Обміри, фотофіксація, проект консервації.	1967	Науково-дослідний та проектний центр Республіканських науково-реставраційних виробничих майстерень (тепер - ін-т «УкрНДіпроектреставрація» (ГАП - Говденко М. М.). м. Київ, пл. Контрактова, 1, Тел. 044 417-55-57	Науково-технічний архів ін-ту «Укрзахід-проектреставрація». Інв. № Т-19-14.
2. Попередні	1986	Науково-дослідний та проектний	Науково-

роботи, акт техстану, інженерне заключення, першочергові протиаварійні роботи, комплексні наукові дослідження		центр Республіканських науково-Український спеціальний науково-проектний інститут «Укрпроектреставрація» (тепер – ін.-т «Укрзахідпроектреставрація" (ГАП – Гайда М. М.). м. Львів вул. Соборна 3а. тел. 0322 72-99-88	технічний архів ін-ту «Укрзахід-проектрестав-рація». Інв. № Т-19-22.
3. РП Реставрації даху та веж костелу монастиря Бернардинів у м. Збаражі вул. Незалежності,8	2005	ПП Архітектурна майстерня «Лагуш і спілка»	Технічний архів ін-ту «Укрзахід-проектреставраці я». НЗ «Замки Тернопілля»

10. До облікової картки додаються графічні матеріали та фотофіксація:

Найменування матеріалів	Кількість	Дата виконання	Виконавець
Історична довідка	1	2017 р	А. Соломчак
Акт техстану	1	2018 р	А. Соломчак
Графічні матеріали			
План костелу	2	2018р	Ін-т «Укрза-хідпроектрест»
Головний фасад костелу, переріз	1	2005 р	Архітектурна майстерня «Лагуш і спілка»
Фрагмет фасаду та план вежі	1	2005 р	
Перетин вежі костелу	1	2005 р	
План крокв даху	2	2005 р	
Схема розміщення точок фотофіксацій	1	2018 р	А. Соломчак
Фото: загального вигляду костелу	2	2017 р.	А. Соломчак
Інтер’єрів	3	2017 р	Н. Ганусевич
Фрагменти фасадів	3	2018 р	А. Соломчак

Облікову картку склав:

Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання
Провідний інженер відділу ОЕРПК НЗ «Замки Тернопілля»	Інженер-будівельник	Соломчак Ганна Володимирівна		05.2018р

Начальник Управління культури
Тернопільської облдержадміністрації _____ **Г. П. Шергей**

Генеральний директор Національного
Заповідника "Замки Тернопілля" _____ **А. В. Маціпура**

Історична довідка

Костел ім. св. Антонія по вул. Незалежності, 8 в м. Збаражі, пам'ятка архітектури національного значення XVII-XVIII ст. (охр.№662-Н/1)

Ансамбль монастиря Бернардинів XVII-XVIIIст. у Збаражі - одна з найяскравіших ознак панорами міста. Розміщений у низинній частині, на правому березі р. Ґнізни, що огинає пам'ятку з півдня, комплекс займає територію 2,15 га. В склад ансамблю входить: костел, келії монастиря, в'їздова вежа-дзвіниця та оборонні мури.

Костел - заснований Юрієм Збаразьким у 1627р. Знищений турками Ібрагіма Шишмана у 1675р., частково був відновлений, проіснував до 1745р.

Син Юзефа Потоцького, Станіслав, воєвода київський та познанський, вирішив розпочати нове будівництво "від фундаментів". Крім нього фундаторами нового мурованого костелу стали дружина Ст. Потоцького Єлена з Замойських, підчаший черницький Франциск Іговський, Олександр Галецький та Анна з Писарських Ліпінська. Новий храм, значно більший за розмірами від свого попередника, зводився у 1746-55 рр. за проектом архітектора з Сілезії Йогана Ганца. 23 липня 1752р. відбулася бенедикція костелу, освяченого в ім'я Св. Антонія Падуанського.

Костел - головна акцентуюча ланка ансамблю. Це - тринавна базиліка з видовженим на схід прямокутним в плані вівтарем і увігнутою конфігурацією завершеного щипцем фасаду. Фасад фланкують дві триярусні вежі зі звуженими догори главами з ліхтарями. Завершення веж і декор фасаду стилізовані під ренесансну архітектуру після пожежі, що сталася в кін. XVIII ст. (у цьому зв'язку у виданнях міжвоєнного періоду споруду часто називають ренесансною, зведеною на місці попередньої барокової). В інтер'єрі простір розкривається вглиб об'єму. Перекриття - хрещаті та півциркульні з розпалубками на підпружних арках, що спочивають на потужних широких стовпах. До західної стіни примикають півкруглі в плані хори.

Протягом 1756 - 1759 років костел був оздоблений пишним різьбленням і позолотою, які виконав львівський скульптор Антон Осінський.

У 1941 році згорів дах костелу і веж, згоріла сигнатурка. В 1942р. костел був закритий і використовувався як склад. У післявоєнний час пограбовано предмети прикладного мистецтва. В 1960-1961 роках зруйновано іконостас. В 1975 році відновлено дерев'яні конструкції та дах веж, причому форма їх дещо відрізняється від попередньої.

У 2000 році силами римо-католицької громади без проектної документації було проведено ремонтно-реставраційні роботи внутрішнього об'єму костьолу і розпочато художній розпис вівтарної частини (було повністю збито первісний декор і лише частково збережено його на склепіннях стіни правої середньої нави). В 2001 р проведені роботи по влаштуванню мармурової підлоги центральної частини. В 2012 р частково проведені реставраційні роботи по вежах костелу.

В 1994 році будівлі передано під охорону та збереження Державному історико-архітектурному заповіднику в м. Збаражі, (з 2005р.- Національний заповідник «Замки Тернопілля»).

Додаток 1

АКТ

технічного стану об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини

№ 5/1 від 15.05.2018р

Комплекс споруд монастиря Бернардинів

(найменування об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини)

Архітектурний.

(вид/види об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини)

Національного значення

(категорія об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини)

Постанова Ради Міністрів УРСР від 24.08.63р №970

(номер і дата рішення про взяття на облік)

662

(існуючий охоронний номер (за наявності)

Ми, що нижче підписалися, представники: **Управління культури Тернопільської обласної державної адміністрації:**

(найменування органу охорони культурної спадщини,

Шергей Григорій Платонович – начальник управління культури

П.І.Б., найменування посади)

Пелехатий Ярослав Омелянович - головний спеціаліст відділу культури, охорони культурної спадщини

з одного боку і

Маціпура Анатолій Вікторович- генеральний директор Національного

(П.І.Б., найменування посади)

заповідника «Замки Тернопілля»

з іншого боку (далі - користувач), склали цей Акт про те, що цього числа нами проведено огляд технічного стану об’єкта (пам'ятки) культурної спадщини

Костел св. Антонія Падуанського, ох. № 662 / 1

(найменування об’єкта (пам'ятки) культурної спадщини, охоронний номер)

що розташована Тернопільська область, м. Збараж вул. Незалежності, 8

(місцезнаходження об’єкта (пам'ятки) культурної спадщини)

загальною площею **912,8 м^2**

технічна адреса вказаного об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини Тернопільська область, Збаразький р-н, м. Збараж вул. Незалежності, 8

У результаті огляду об’єкта (пам'ятки) встановлено:

ТЕХНІЧНИЙ СТАН ОБ'ЄКТА (ПАМ'ЯТКИ) КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ:

1.Загальний стан об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини. *Костел представляє собою тринавну базиліку з видовженим на схід прямокутним в плані вівтарем і*

(коротка характеристика стану об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини в цілому)

увігнутою конфігурацією завершеного фронтоном фасаду з півкруглими нішами зі скульптурою. По обох боках фронтону розташовані триярусні вежі зі звуженими догори главами, увінчаними хрестами на високих шпилях.

2.Стан збереження. *Всю площу під храмом займають підвали, кладені з бутового каменю на вапняному розчині, з півциркульними склепіннями на*

(детальний опис вигляду, стану збереження окремих частин, конструктивних елементів об'єкта

розпалубках.Підвал костелу перенасичений вологою,міжкам'яний розчин стін

(пам'ятки)культурної спадщини із зазначенням матеріалу, розміру,

частково відсутній, штукатурка стін пошкоджена грибком (тиньк місцями відшарувався та осипався), стан незадовільний. Кам'яний цоколь з внутрішнього дворику має вертикальні тріщини, втрати тинькування та підвищену вологість, стан вкрай незадовільний. Фасади костелу грубо отиньковані, присутнє відпадання та відшарування штукатурки, наявні тріщини, стан незадовільний. Покрівля виконана з листової оцинкованої сталі в задовільному стані. Дерев'яні елементи даху костелу потребують часткової заміни, стан незадовільний; дерев'яні конструкції веж костелу прогнивші, потребують повної заміни, стан аварійний. Дерев'яні вінтові сходи, що ведуть на вежі костелу в аварійному стані. Перекриття середньої нави костелу має повздовжню тріщину, в бокових склепіннях також присутні тріщини, загальний стан перекриття костелу задовільний. Стіни всередині отиньковані та частково розписані. Під хорами та над арками у західній частині нави частково розкрито стінопис 1790-х рр.. і також фрагменти живопису сер. XIX ст., стан задовільний. Дерев'яні дверні та віконні блоки в задовільному стані. Підлога викладена в центральній частині з гранітної плитки, в задовільному стані. Опалення та комунікації (водопровід та каналізація) відсутні, електроосвітлення функціонує. Меморіальні дошки відсутні.

наявності меморіальних дошок тощо)

3.Відомості про реставраційні та інші роботи, які були проведені на об'єкті (пам'ятці) культурної спадщини (за наявності) *В 50-60 рр. XX ст. прокладались труби, внаслідок чого були порушені фундаменти, з того часу підвал костелу постійно підтоплюється. У 1968 р проводились ремонтно-консерваційні роботи по проекту архітектора М. Говденко (Київ РНРМ). З 1994 року римо-католицькою громадою самовільно без проектної документації проводились ремонтні роботи*

дата здійснення, проектна та підрядна організації, характер проведених робіт)

(ремонт даху, штукатурка бокових та заднього фасадів) із значним порушенням реставраційних норм (штукатурка влаштована з узагальненням профілів карнизу та сандриків, декоративні деталі віконних обрамлень з каменю зрубані та гладко заштукатурені); влаштовано підлогу з мармурової плитки по центральній частині костелу. Силами заповідника за рахунок спец коштів проведено ремонтні роботи покрівлі веж костелу в 2012 році. В 2013 році було очищено підвал костелу від людських решток (праху монахів – бернардинів), серед яких можуть бути решки знатних. В 2017 році силами громади спільно з заповідником проведено ремонтно-реставраційні роботи зовнішньої стіни підвалу та віддушин північного фасаду.

4. Стан території об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини: *Територія, що безпосередньо прилягає до споруди: з північної сторони впорядкована, вимощена*
(площа, благоустрій, озеленення, огорожа тощо)
буківкою та розбита газонами, стан задовільний; з внутрішнього дворику територія потребує пониження земляних мас та влаштування водовідводу, стан незадовільний.

5. Додатки *2 аркуші*
(матеріали фотофіксації)

Представники органу охорони культурної спадщини:

_____ **Шергей Г.П.**
(Підпис) (П.І.Б.)

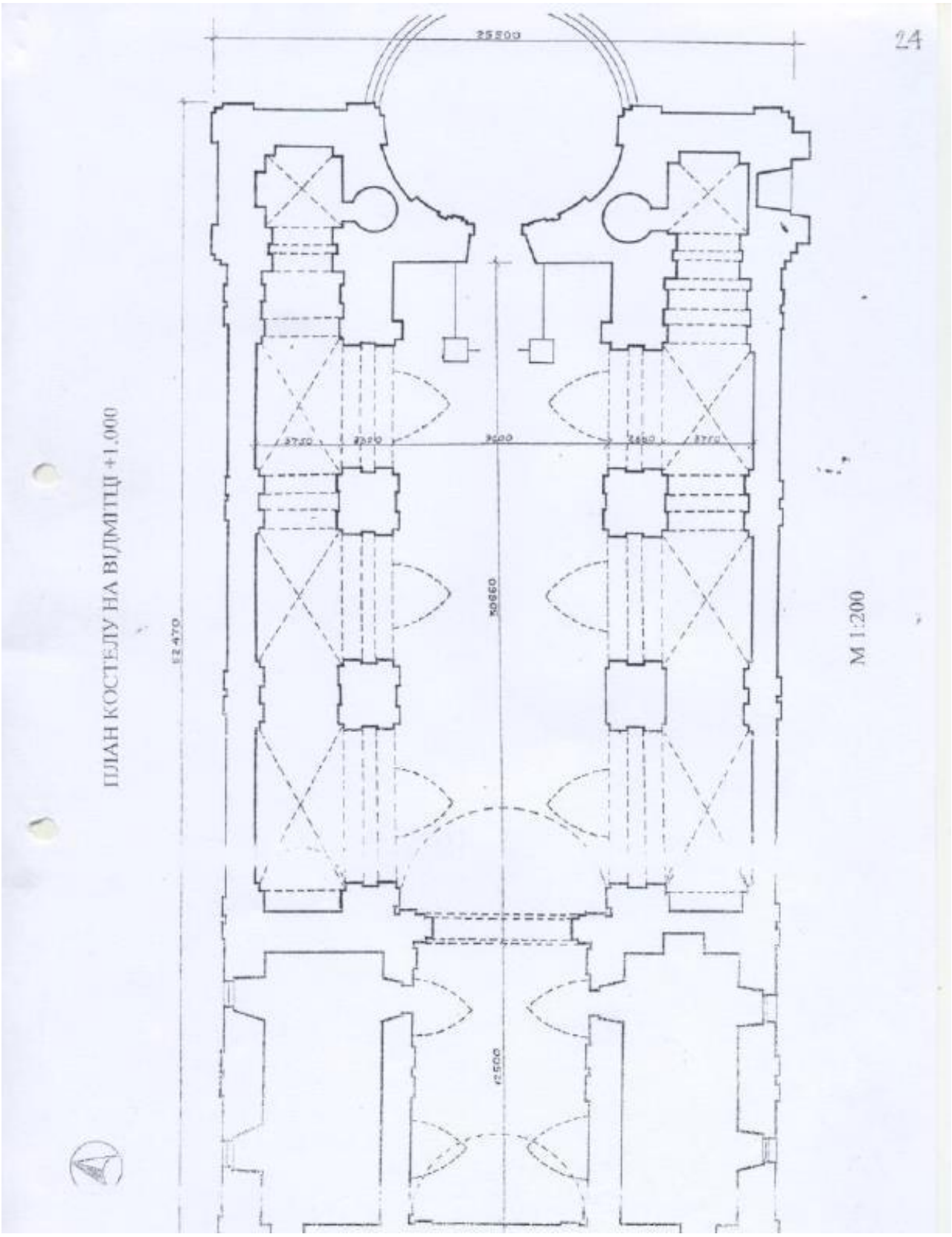
_____ **Пелехатий Я. О.**
(Підпис) (П.І.Б.)

Маціпура А.В.
(П.І.Б.користувача/власника)

_____
(Підпис)

Заступник Міністра культури України
(найменування посади керівника органу охорони культурної спадщини)

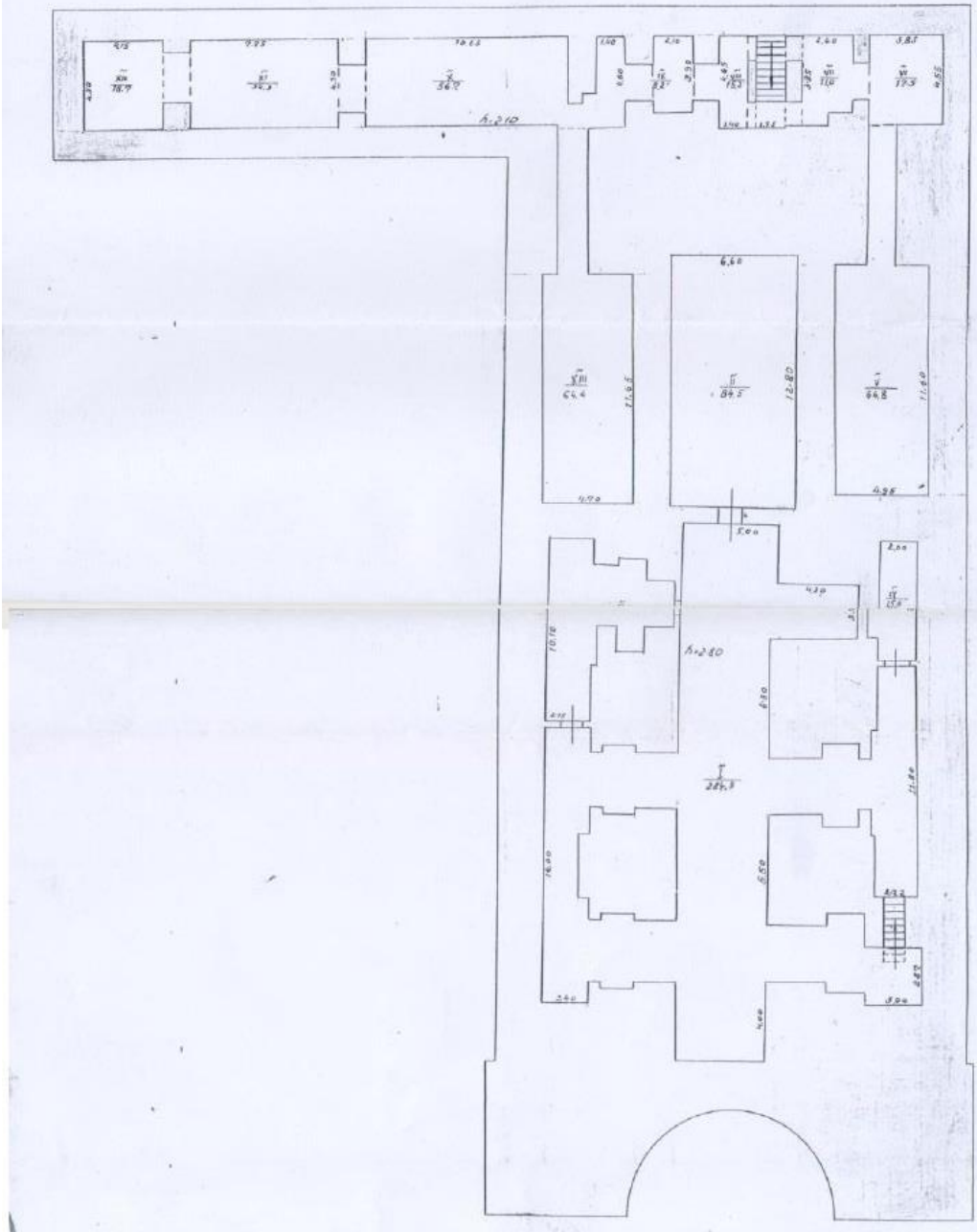
_____ **Мазур Т. В.**
(Підпис) (П.І.Б.)

24
25200
13470
9660
12500
ПЛАН КОСТЕЛУ НА ВИДМІТЦІ +1,000
М 1:200

ПЛАН БУДІВЛІ

Масштаб 1:100

Підвал літери «А»

Копію виготовив «10» червня 2016 р. Васильчук В. М.

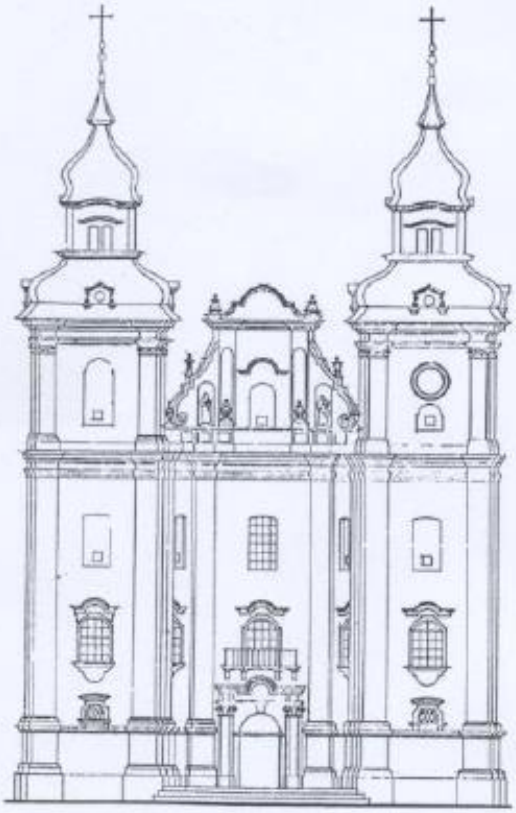
ВІРНО ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник Збаразького районного бюро

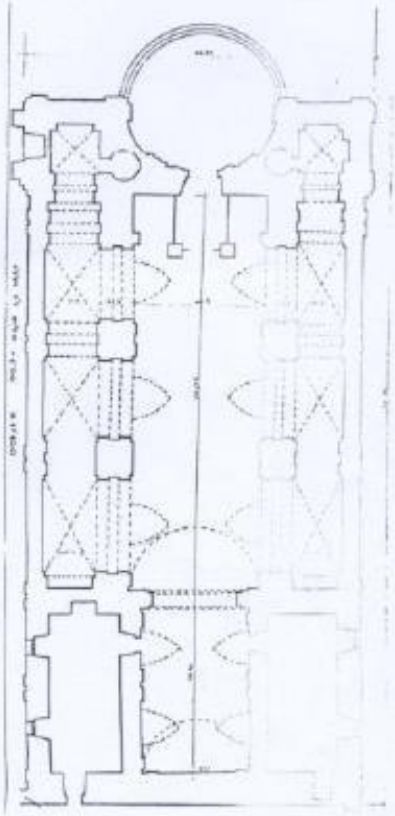
технічної інвентаризації _____ Телев А.Г.

ДОДАТОК 1

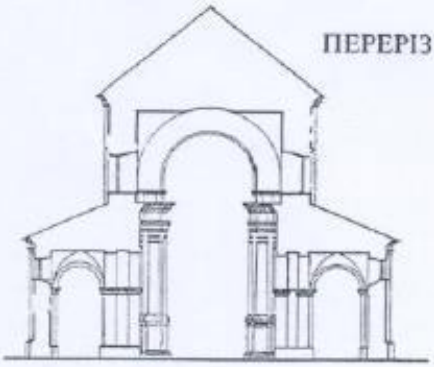
ГОЛОВНИЙ ФАСАД КОСТЕЛУ

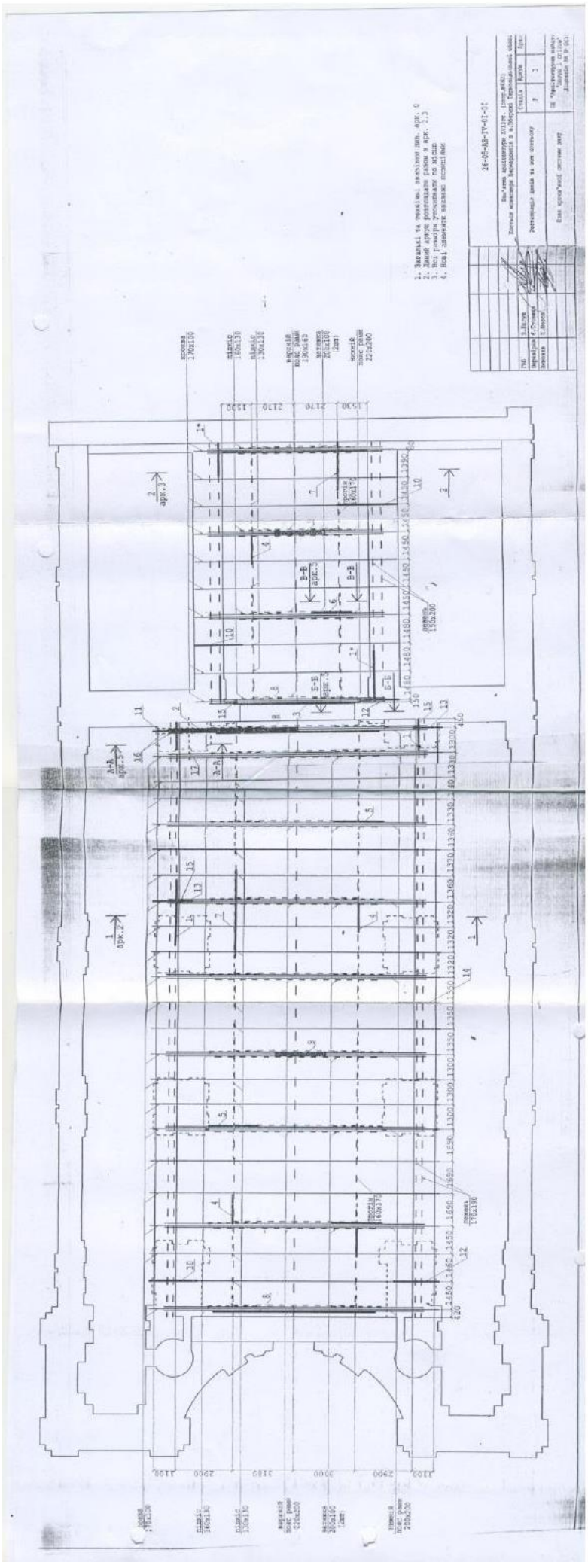

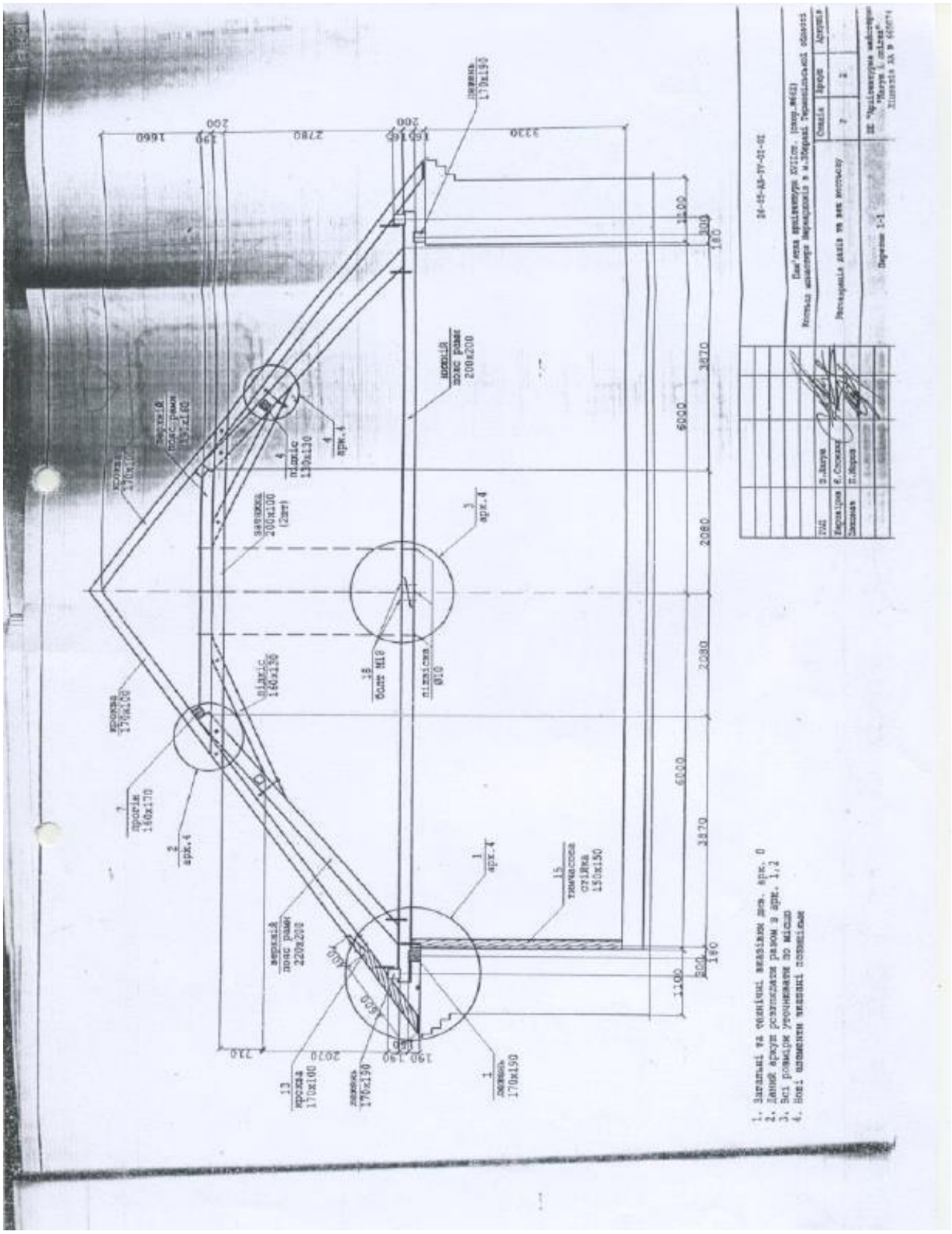
ПЛАН КОСТЕЛУ

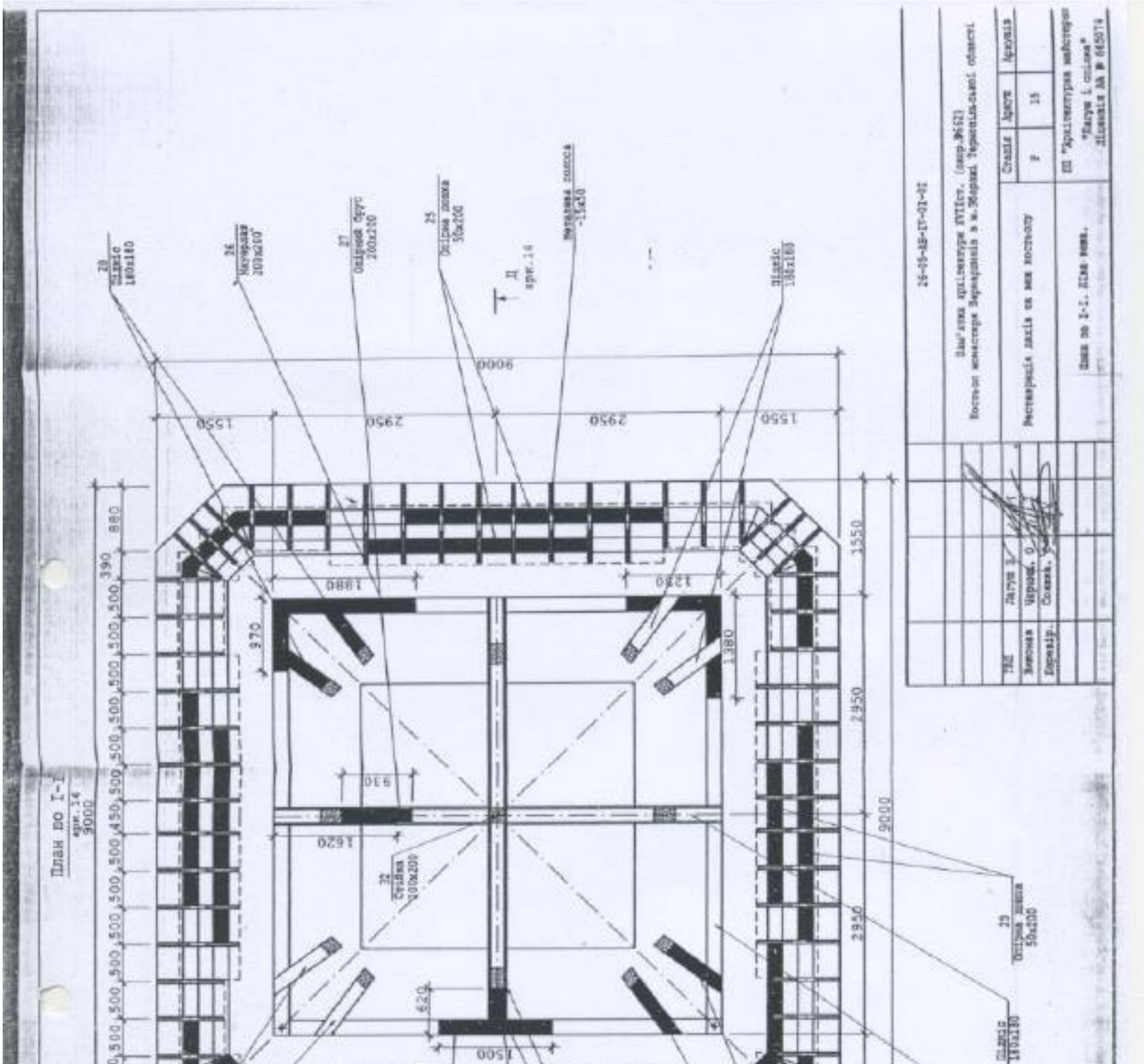

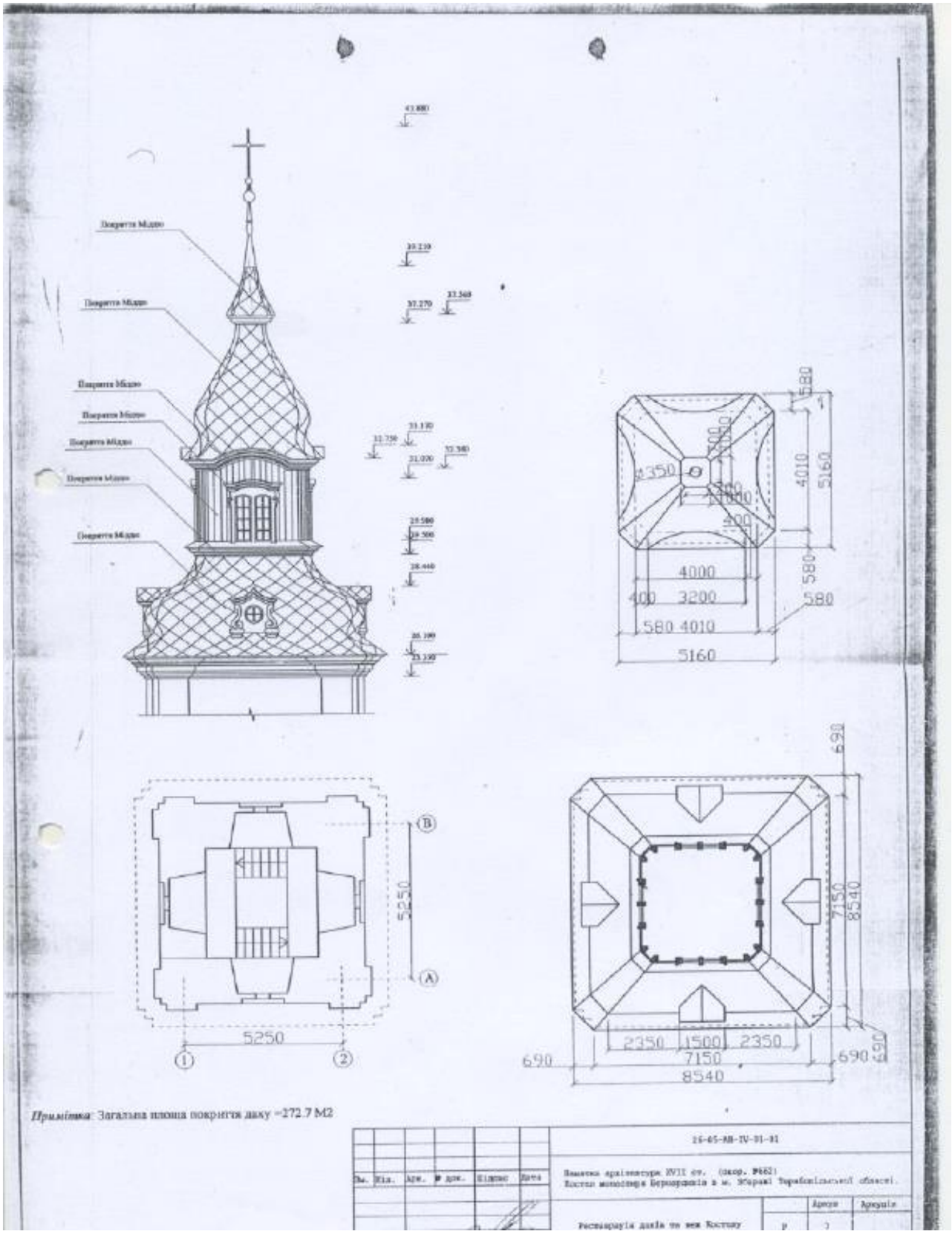
ПЕРЕРІЗ

1. Загальні та геометричні вказівки див. арк. 0
2. Данний аркуш розміщений разом з арк. 1,2
3. Всі розміри уточнювати по місці
4. Інші відомості вказані позиціями

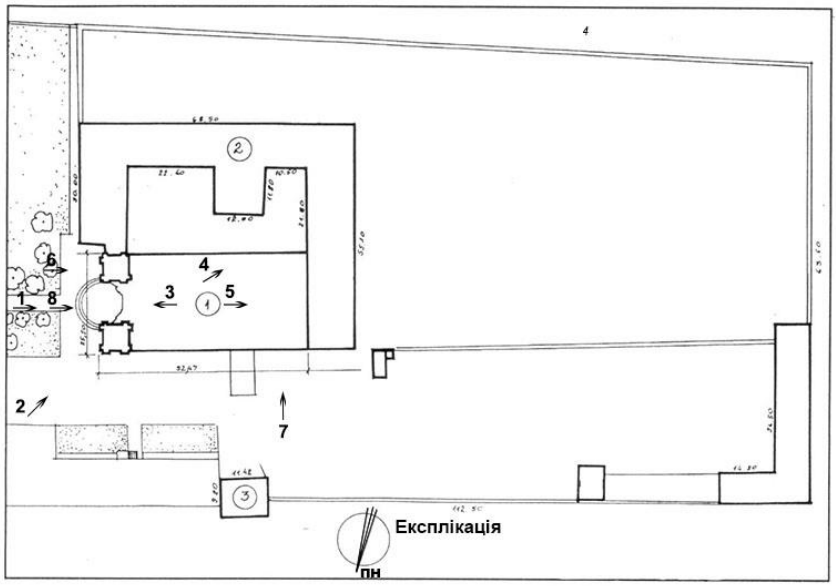

Примітка: Загальна площа покриття даху =272.7 М2

Зм.	Кіл.	Арк.	№ док.	Підпис	Дата	16-05-АВ-ІУ-01-01		
						Пам'ятка архітектури XVII ст. (охор. №682) Костел монастиря Бернардинів в м. Збараж Тернопільської області.		
						Реставраційні плани по вежі Костелу	Аркуш	Аркушів
							Р	2

СХЕМА РОЗМІЩЕННЯ ТОЧОК ФОТОФІКСАЦІЙ
Костелу Святого Антонія

І. Костел

Фото 1. Центральний фасад. Вид зі сходу. 2017р
Фото 2. Загальний вигляд костелу з північного сходу. 2017р
Інтер'єри храму 2017 р: Фото 3.Притвор (І пов) та орган (ІІ пов)
Фото 4. Гол вівтар Матері Божої Збаразької гол нави (зліва)
Фото 5. Гол. вівтар св. Антонія, бокові вівтарі, амвон та архітектурні елементи
Фото 6. Фрагменти Сх фасаду. Віконні блоки з сандриками. 2018 р
Фото 7. Віконні блоки з сандриками та псевдобароковому оформленні Пн фасаду. 2018
Фото 8. Фрагменти Сх фасаду. Балкон головного фасаду. Віконні прорізи у псевдо бароковому обрамленні сер XIXст. 2018 р

Фото 1: Костел св. Антонія. Центральний фасад. Соломчак А. 2017 р.

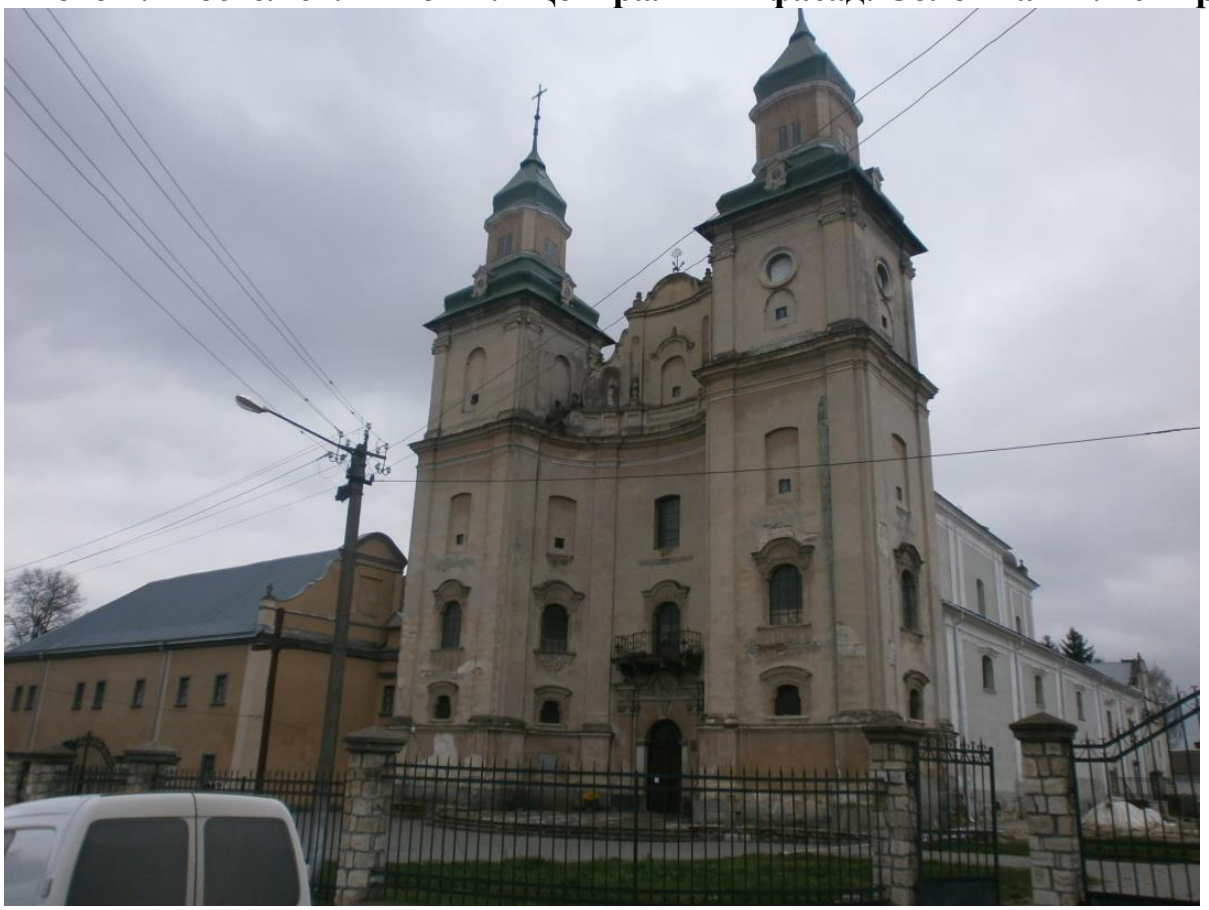

Фото 2. Загальний вид костелу. Вид з північного сходу. 2017р. Соломчак А.

Фото 3: Костел св. Антонія. Орган (II пов). 2017 р. Ганусевич Н.

Фото 4: Костел св. Антонія. Вівтар Матері Божої Збаразької

лівої частини костелу 2017 р.

Фото 5: Твори мистецтва костелу (гол вівтар св. Антонія, амвон та архітектурні елементи) 2017 р. Ганусевич Н

6. Фрагмент східного фасаду. Сандрики вікон. 2018р.СоломчакА.

7. Фрагмент північного фасаду Сандрик вікна. 2018 р

8. Фрагмент східного фасаду. Балкон головного фасаду. Віконні прорізи у псевдобароковому обрамленні сер. XIXст. 2018р. Фото Соломчак А

www.zbarazh.ofm.org.ua

ОБЛІКОВА КАРТКА

об'єкта культурної спадщини

Келії монастиря бернардинів (Монастир Бернардинів)

(найменування об'єкта)

вид	Тип	Категорія пам'ятки
Архітектурний, містобудівний, історичний	Споруда	Національного значення

1. Дата утворення об'єкта:

1627 рік

2. Місцезнаходження об'єкта:

Тернопільська область, Збаразький р-н, вул. Незалежності, 8

3. Охоронний № пам'ятки:

662 –Н/ 2

4. Дати і № рішень, відповідно до яких об'єкт узято на державний облік та визначено категорію пам'ятки:

Постанова Ради Міністрів України від 24.08.63р №970.

5. Функціональне використання:

Сучасне використання	Первісне призначення	інші (протягом часу існування об'єкта)
В монастирі розміщені бюджетні організації району (управління державної казначейської служби, бібліотечна система, управління праці та соціального захисту, санепідемстанція)	Монастир	В 40-х р.р. XX ст. під склад паперу. Згодом під приміщення районної лікарні, пізніше заводом «Квантор»

6. Стислий опис об'єкта:

Розташування	Пам'ятка розміщена у низинній частині міста, на правому березі р. Гнізни, що огинає пам'ятку з півдня.
Характеристика об'єкта	Видовжені двоповерхові споруди келій примикають до храму зі сторони пресвітерія, тягнуться вздовж оборонних мурів і, з'єднуючись східним крилом з південною вежею костелу, утворюють разом з бічним фасадом храму замкнене подвір'я. Декілька вікон північного фасаду келій оформлені ліпним орнаментом. Перекриття підвалу та І-ого поверху – півциркульні з розпалубками. Внутрішня планувальна структура - коридорна, з одностороннім розміщенням приміщень. На **2-** й поверх провадять дві сходові клітки з дерев'яними сходами по біжучих склепіннях. Стіни келій оздоблені пілястрами та бароковим аттиком над входом. Дах монастиря високий, двосхилий, в 1997 році покритий оцинкованим профнастилом. В 2005 р. келії монастиря пристосовано під розміщення бюджетних організацій Збаразького району (згідно робочого проекту СПД ФО Огоньок В. О., Тернопіль 2004р). В стінах І1-ого поверху монастиря відкрито каміни. Силами ззаповідника проведено дослідження підвалу келій монастиря та встановлено насосну систему.
Наявність творів мистецтва	Віконні обрамлення, скульптурне оздоблення фронтону.

7. Перелік складових (для комплексу (ансамблю), визначного місця):

Келії монастиря Бернардинів (монастир Бернардинів)-складова комплексу.

8. Ступінь схоронності об'єкта:

Добрий,задовільний, незадовільний, аварійний	Задовільний. Акт технічного стану №5/2 від 15 травня 2018 р.

9. Наявність науково-дослідної та науково-проектної документації на об'єкт

Найменування документації	Рік розроблення	Автор (організація)	Місце зберігання, інв. №
Проект ремонтно-консерваційних робіт на об'єктах монастиря.	1968 р.	Архітектор інституту „УкрНДІпроектреставрація" Говденко М. М., Київ РНРМ. м. Київ, Контрактова площа, 4. Директор Антонюк А. Є. тел. 4175334 Інститут	Архів інституту „УкрНДІпроектреставрація" Тел.4176740

Робочий проект по ліквідації аварійного стану монастиря.	1997 р.	„Укрзахідпроектреставрація” м. Львів. Директор Могитич І. Р. тел. 80322724736.	Архів ін.-ту „Укрзахідпроектреставрація” .
Робочий проект реставрації фасадів монастиря	2007 р	Архітектурна майстерня ПП Ю. Вербовецького м. Збараж	Архів АМ ПП Вербовецького НЗ «Замки Тернопілля»

10. До облікової картки додаються графічні матеріали та фотофіксація:

Найменування матеріалів	Кількість	Дата виконання	Виконавець
Історична довідка	1	2017р	
Акт техстану	1	2018р	Г. Соломчак
Графічні матеріали			
План І-го поверху	1	2007 р	АМ ПП Вербовецького
Фасади (Пн, Сх, Пд)	4	2007 р	
Плани поверхів корпусу монастиря	3	2016 р	Інвентарбюро
Схема розміщення точок фотофіксацій	1	2017 р	Г. Соломчак
Фото келій монастиря	1	2017 р	Г. Соломчак
Фото фрагментів	1	2017 р	Г. Соломчак

Облікову картку склав:

Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання
Провідний інженер відділу ОЕРПК НЗ «Замки Тернопілля»	Інженер-будівельник	Соломчак Ганна Василівна		05.2018р

Начальник Управління культури
Тернопільської облдержадміністрації _____ **Г. П. Шергей**

Генеральний директор Національного
Заповідника “Замки Тернопілля” _____ **А. В. Маціпура**

Історична довідка

Монастир(келії) О.О.Бернардинів по вул. Незалежності, 8 в м. Збаражі, пам'ятка архітектури XVII-XVIII ст. (охр.№662-Н/2)

Ченців-бернардинів запросив до Збаража князь Юрій Збаразький на поч. ХУІІст. й використовував їх як військових капеланів. Пізніше, у 1627р., коштом князя вибудовано дерев'яний монастир. Після смерті Юрія Збаразького (1631) будівництво продовжив його спадкоємець Януш Вишнівецький разом з дружиною Євгенією Катериною з роду Тишкевичів. Акт фундації монастиря відбувся 7.05.1637р. Монастир отримав ранг конвенту формального, був невеликим, освячений в ім'я Св. Юрія. Внаслідок війн і турецько-татарських наїздів монастир у ХУІІст. не розширювався, а навпаки занепадав. Так, після турецької навали 1675р. монастир спалили. У Збаражі тоді залишилось тільки двоє монахів-бернардинів. Після цього вщент зруйнований монастир простояв пусткою бл. півстоліття. У 1687р. його жалюгідний стан зафіксував генеральний візитатор А. Пащинський.

Відбудову монастиря розпочали у 1720-х рр., коли Збараж перейшов у спадщину Юзефа Потоцького - майбутнього гетьмана коронного та каштеляна краківського. Будівництво комплексу закінчено в 1755 році. До цього часу відноситься бароковий декор на монастирі.

У другій половині XVIII століття проводились оздоблювальні роботи. До цього часу відносяться архітектурний живопис, залишки якого дійшли до нашого часу.

В 1946 році монастир закрито, приміщення використовувались для потреб лікарні.

В 70-х роках XX століття приміщення монастиря використовуються заводом "Квантор"

1997 рік. Влаштовано металеве покриття монастиря Бернардинів (проектна документація «Укрзахідпроектреставрація»; робочі креслення ліквідації аварійного стану монастиря, Львів.

Внутрішнє планування монастиря Бернардинів - коридорне з одностороннім розміщенням келій. Келії муровані з тесаного каменю, двоповерхові. Перекриття виконане напівциркульними склепіннями з розпалубками. Кілька вікон північного фасаду оздоблені сандриками. Дах монастиря Бернардинів двосхилий, покритий профільованим оцинкованим листом..

Ансамбль монастиря о. Бернардинів ХУІІ-ХУІІІст. у Збаражі - одна з найяскравіших ознак панорами міста. Розміщений у низинній частині, на правому березі р. Гнізни, що огинає пам'ятку з півдня, комплекс займає територію 2,15 га. В склад ансамблю входить: костел, монастирський комплекс, оборонна вежа-дзвіниця та залишки оборонних мурів. Він є частиною комплексу споруд з цінними періоду архітектурними формами бароко.

В 1994 році будівлі передано під охорону та збереження Державному історико-архітектурному заповіднику в м. Збаражі, (з 2005р.- Національний заповідник «Замки Тернопілля») В 2005 році приміщення монастиря пристосовано під розміщення бюджетних організацій Збаразького району.

Додаток 1

АКТ

технічного стану об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини

№ 5 / 2 від 15.05.2018р

Комплекс споруд монастиря Бернардинів

(найменування об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини)

Архітектурний.

(вид/види об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини)

Національного значення

(категорія об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини)

Постанова Ради Міністрів УРСР від 24.08.63р №970

(номер і дата рішення про взяття на облік)

662

(існуючий охоронний номер (за наявності)

Ми, що нижче підписалися, представники: **Управління культури Тернопільської обласної державної адміністрації:**

(найменування органу охорони культурної спадщини,

Шергей Григорій Платонович – начальник управління культури

П.І.Б., найменування посади)

Пелехатий Ярослав Омелянович - головний спеціаліст відділу культури, охорони культурної спадщини

з одного боку і

Маціпура Анатолій Вікторович- генеральний директор Національного заповідника «Замки Тернопілля»

(П.І.Б., найменування посади)

з іншого боку (далі - користувач), склали цей Акт про те, що цього числа нами проведено огляд технічного стану об’єкта (пам'ятки) культурної спадщини

Келії монастиря Бернардинів, ох. № 662 / 2

(найменування об’єкта (пам'ятки) культурної спадщини, охоронний номер)

що розташована Тернопільська область, м Збараж, вул. Незалежності, 8

(місцезнаходження об’єкта (пам'ятки) культурної спадщини)

загальною площею **2825,2 м^2**

технічна адреса вказаного об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини

Тернопільська область, Збаразький район, вул. Незалежності, 8

У результаті огляду об’єкта (пам'ятки) встановлено:

ТЕХНІЧНИЙ СТАН ОБ’ЄКТА (ПАМ'ЯТКИ) КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ:

1.Загальний стан об’єкта (пам'ятки) культурної спадщини. Видовжені двоповерхові споруди келій примикають до храму зі сторони пресвітерія,
(коротка характеристика стану об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини в цілому)
тягнуться вздовж оборонних мурів і, з’єднуючись східним крилом з південною вежею костелу, утворюють разом з бічним фасадом храму замкнене подвір’я.

2.Стан збереження. Внутрішня планувальна структура келій монастиря - коридорна, з одностороннім розміщенням приміщень. Стіни
(детальний опис вигляду, стану збереження окремих частин, конструктивних елементів об’єкта
муровані з каменю та цегли в задовільному стані, з внутрішнього
(пам’ятки)культурної спадщини із зазначенням матеріалу, розміру,
дворику стіни потребують реставраційних робіт, по стінах зовні та всередині присутня підвищена вологість. Двосхилий дах з гнутого стального профілю та покрівля з оцинкованого профільованого настилу в задовільному стані. Перекриття склепінчасті цегляні,, напівциркульні в задовільному стані. Підлога: паркетна та дощата в приміщеннях в задовільному стані, окрім однієї зали бібліотеки (потребує заміни). В коридорах та санвузлах керамічна плитка місцями потріскана, стан незадовільний. Дверні та віконні прорізи дерев’яні, частина віконних блоків потребує заміни, дверні блоки в задовільному стані. На 2- й поверх провадять дві сходові клітки з дерев’яними сходами,покритими керамічною плиткою, стан задовільний. Інженерні комунікації келій: опалення, енергопостачання та водопостачання в задовільному стані.
Меморіальні дошки відсутні.
наявності меморіальних дошок тощо)

3.Відомості про реставраційні та інші роботи, які були проведені на об’єкті (пам’ятці) культурної спадщини (за наявності) Відбудова монастиря розпочалася у 1720-х рр., коли Збараж перейшов у спадщину Юзефа Потоцького
(дата здійснення, проектна та підрядна організації, характер проведених робіт)
У 1723 р. Потоцький виділив кошти на відбудову. У 1729 р. постав новий дерев’яний монастир. В 1946 році монастир закрито. з 1952р по 1970 р – приміщення монастиря використовувались для потреб лікарні. В 70-х роках ХХ століття приміщення монастиря використовувались заводом «Квантор» (для виробничої діяльності заводом було самовільно збудовано ряд окремо стоячих будівель та прибудов до келійних приміщень монастиря та костелу, при будівництві заводом самобудів не врахувалось існуюче водовідведення з внутрішнього дворику, що спричиняло затоплення підвалів келійних приміщень монастиря та костелу).

З 1994 року комплекс передано на баланс Державного історико-архітектурного заповідника м Збараж. Згідно проектної документації, виготовленої інститутом “Укрзахідпроектреставрації” влаштовано металеве покриття монастиря Бернардинів та проведено ліквідацію аварійного стану монастиря в 1997 році виконавцями робіт:ЗАТ «Спадщина» та ПП «Бригідир».

В 2003 році проведені роботи по впорядкуванні території зовнішнього подвір’я (згідно робочого проекту, виконаного УСНР інститутом «Укрзахідпроектреставрація» 1997р) виконавцем робіт ЗАТ «Спадщина».

В 2005 році влаштовано металеву огорожу з кам’яними стовпчиками зі сходу (згідно проекту, виготовленого Українським спеціальним науково-реставраційним

інститутом «Укрзахідпроектреставрація», 1997 р) виконавцем робіт ТОВ«Технорест».

В 2005 р. келії монастиря пристосовано під розміщення бюджетних організацій району (згідно робочого проекту СПД ФО Огоньок В. О., Тернопіль 2004р) виконавцем робіт «Тер-Бау_Гіпс».

В 2011 році проведені штукатурні роботи Східного крила монастиря (згідно РП реставрації фасадів, виготовленого Архітектурною майстернею ПП Ю. Вербовецького, 2007 р) виконавцем робіт ТОВ «Укрполреставрація».

4. Стан території об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини: Площа території- 2,3309 га. Територія, що безпосередньо прилягає до споруди впорядкована,
(площа, благоустрій, озеленення, огорожа тощо)
вимощена бруківкою та розбита газонами, стан задовільний; територія з внутрішнього дворику потребує пониження земляних мас та влаштування водовідводу, стан незадовільний. Огорожа металева в задовільному стані.

5. Додатки 2 аркуші
(матеріали фотофіксації)

Представники органу охорони культурної спадщини:

(Підпис) **Шергей Г.П.**
(П.І.Б.)

(Підпис) **Пелехатий Я. О.**
(П.І.Б.)

Маціпура А.В.
(П.І.Б. користувача/власника)

(Підпис)

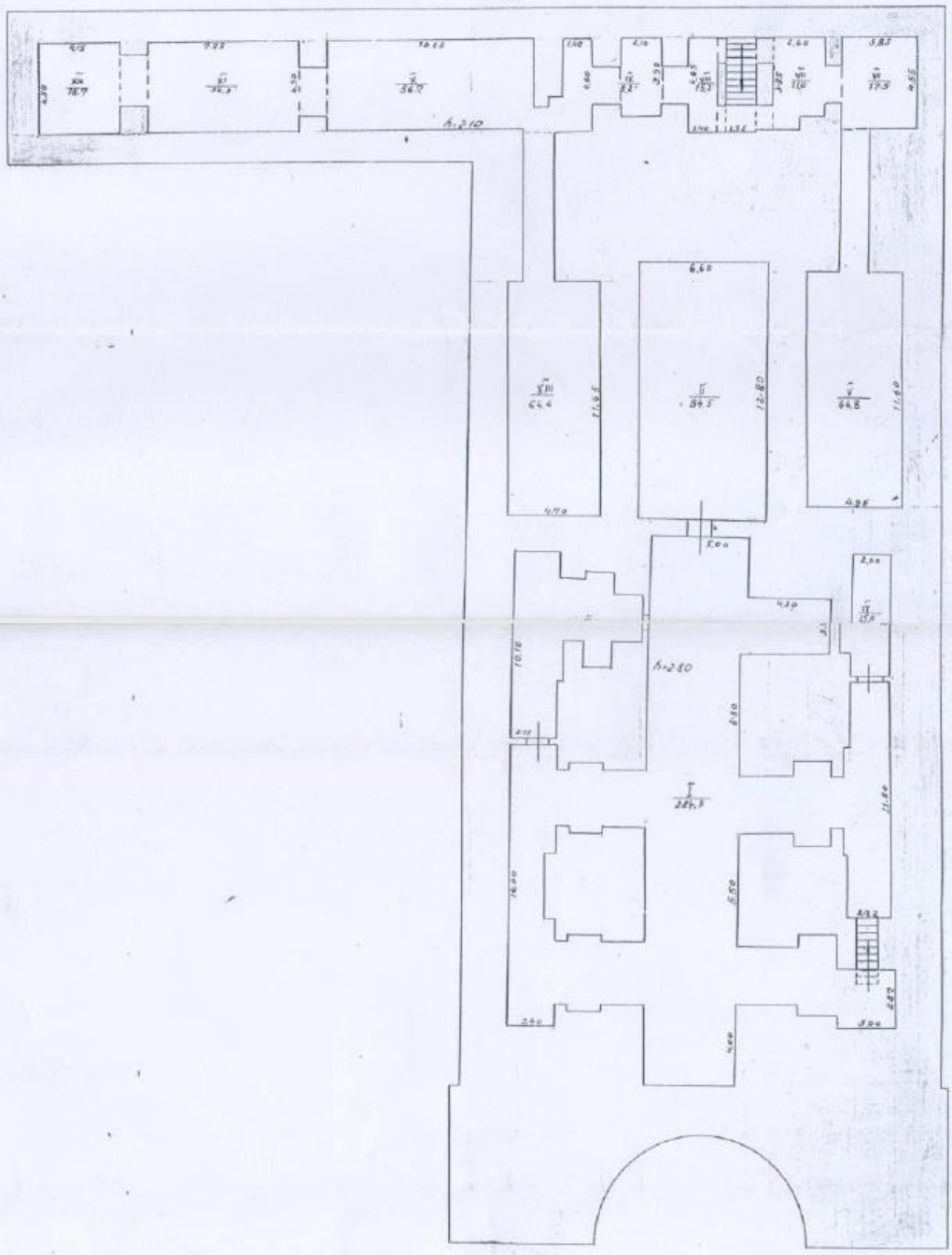
Заступник Міністра культури України
(найменування посади керівника органу охорони культурної спадщини)

(Підпис) **Мазур Т. В.**
(П.І.Б.)

ПЛАН БУДІВЛІ

Масштаб 1:100

Підвал літери «А»

Копію виготовив «10» червня 2016 р./Васильчук В. М.

ВІРНО ЗАТВЕРДЖУЮ

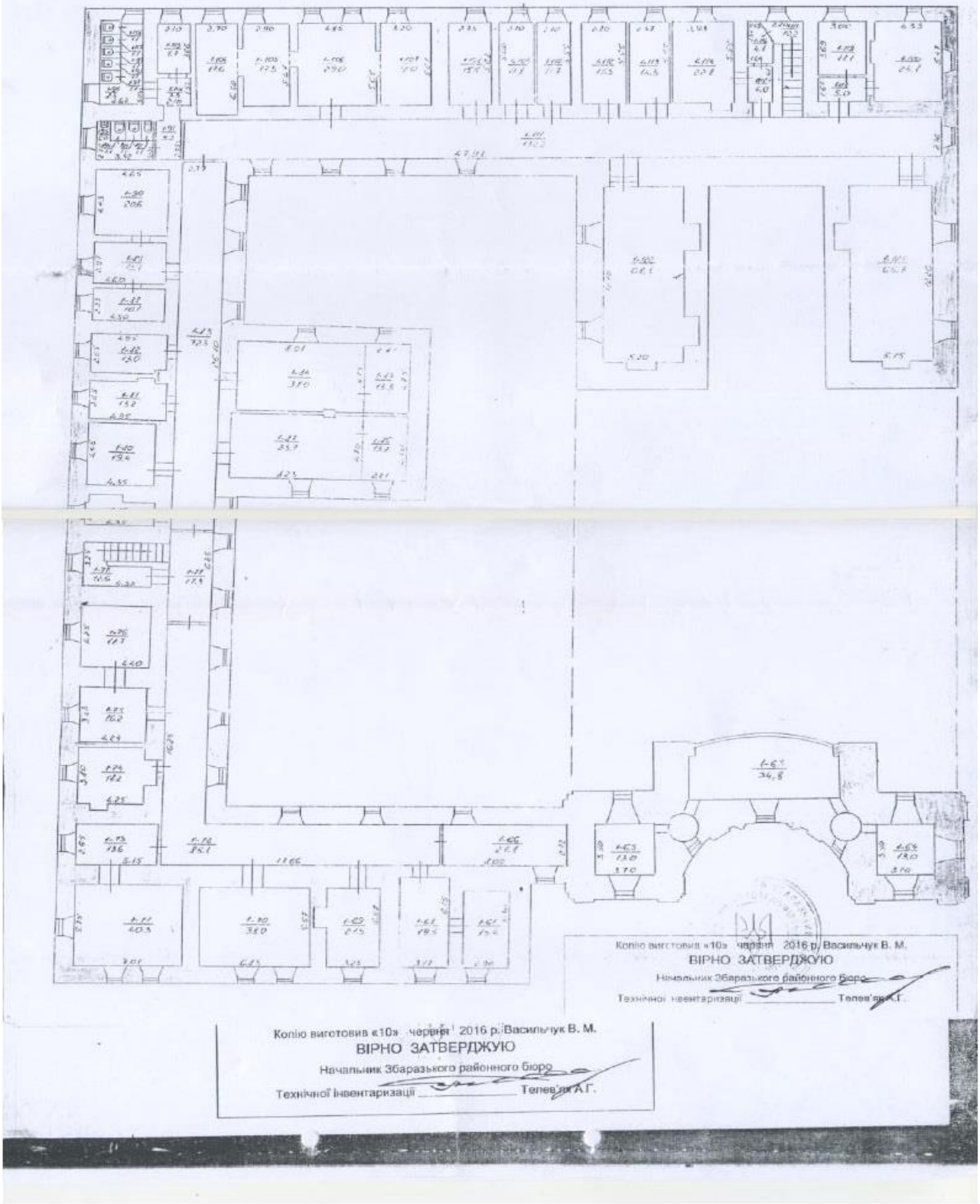
Начальник Збаразького районного бюро

технічної інвентаризації _____ Телеп' А.Г.

ПЛАН БУДІВЛІ

Масштаб 1:100

Поверх «__2__» літери «__А__»

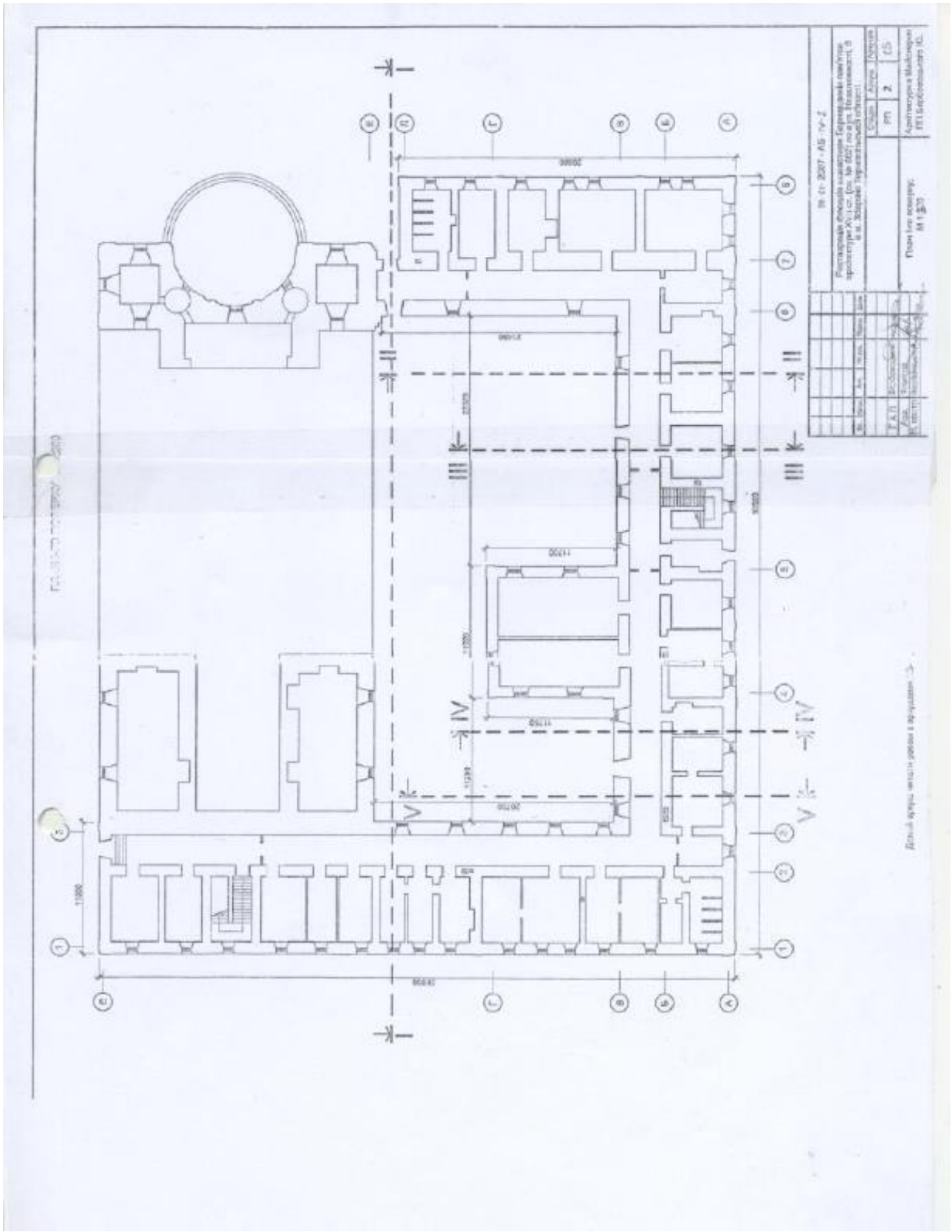

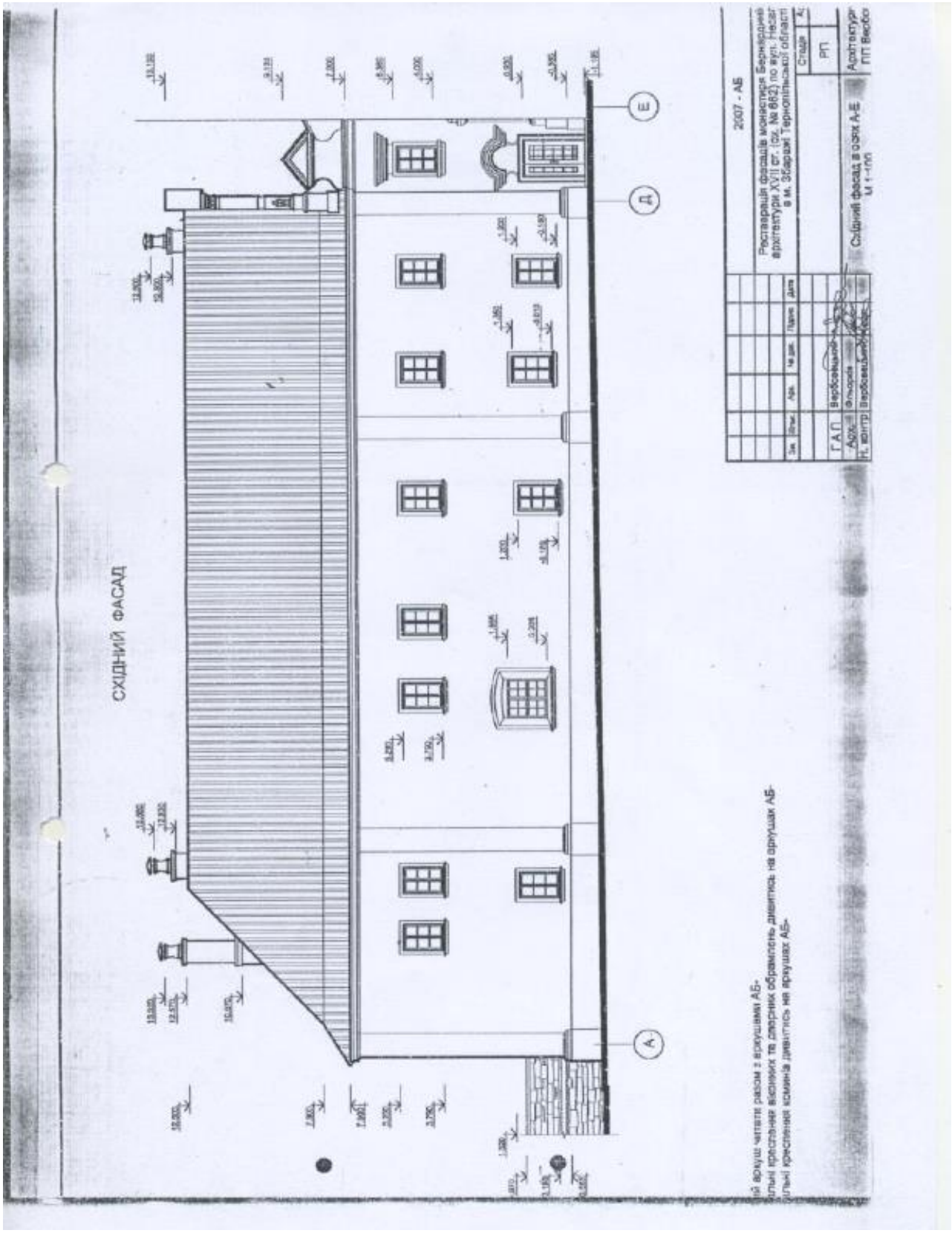
Копію виготовив «10» червня 2016 р. Васильчук В. М.

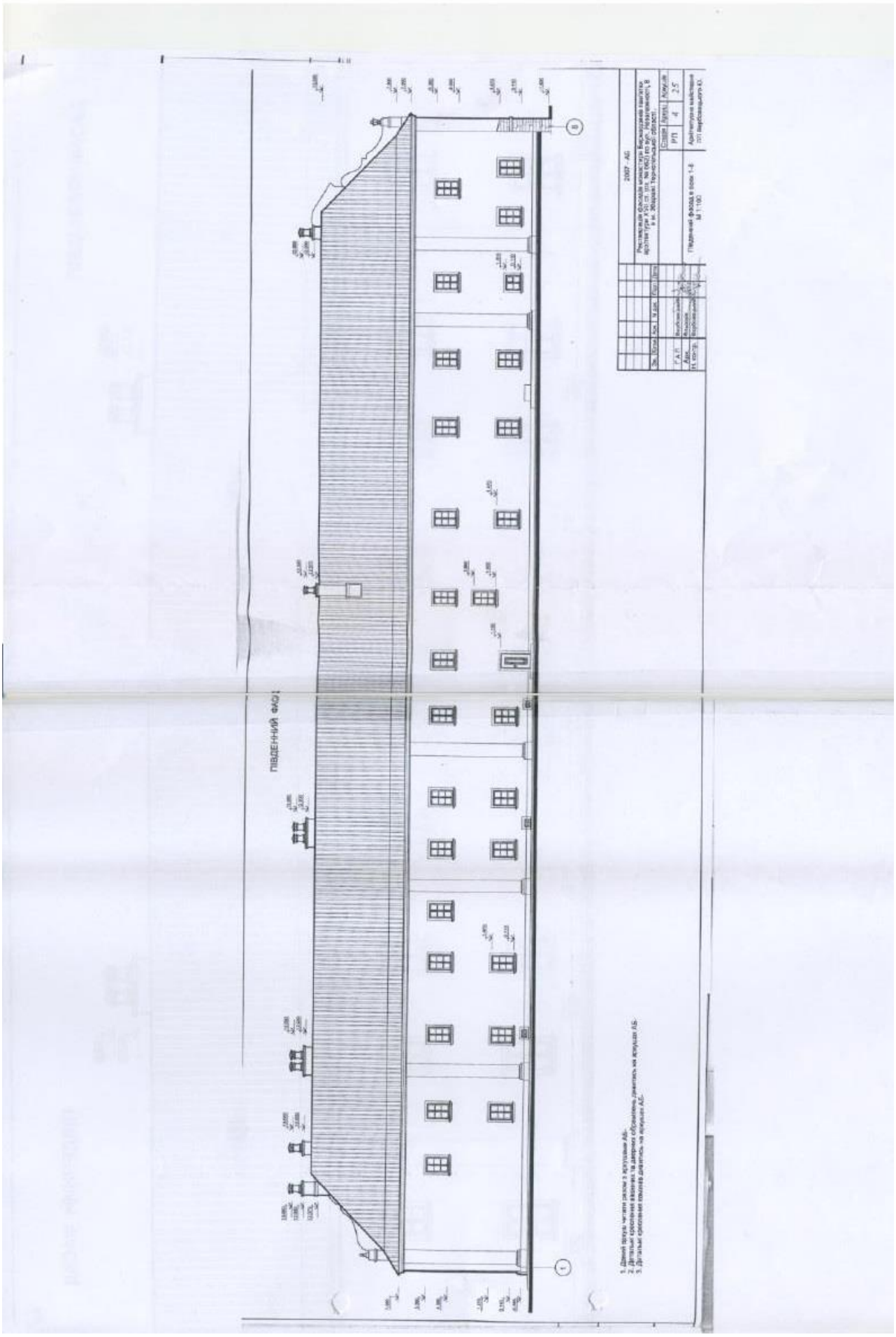
ВІРНО ЗАТВЕРДЖУЮ

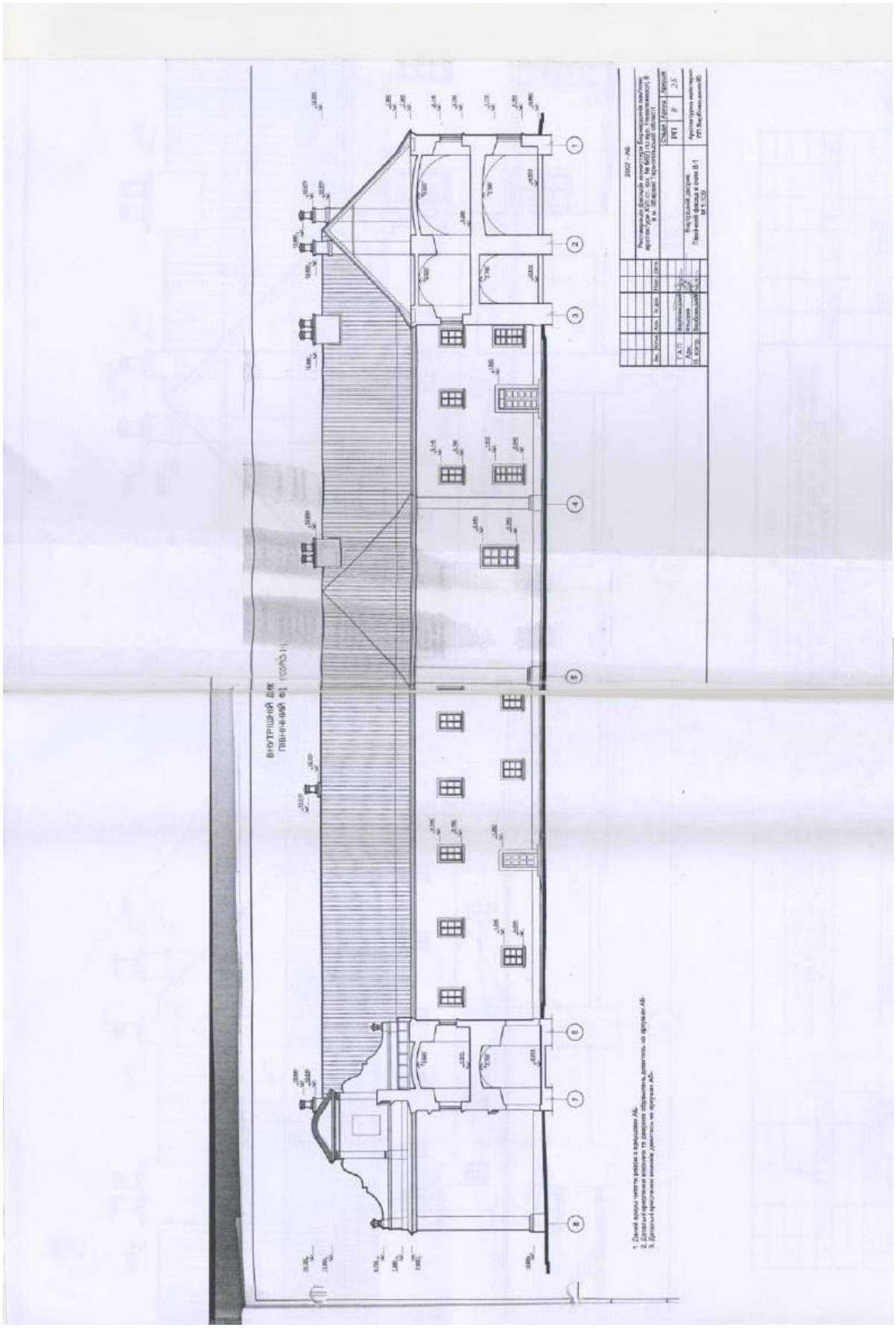
Начальник Збаразького районного бюро

Технічної інвентаризації _____ Телев'як А.Г.

СХІДНИЙ ФАСАД
2007 - АБ
Реставрація фасадів монастиря Бернардинів
архітектури XVII ст. (пл. № 862) по вул. Нагір
в м. Збараж Тернопільської області
Стадія
Р
Архітектур
ПП Вербов
Г.А.П.
Вербовецький
Фльорів
Вербовецький
Н. контр.
Арх.
Дата
Підпис
№ докум.
Дата
Зм.
Східний фасад в осях А-Е
1:1-100

ПІВДЕННИЙ ФАСАД
2007 - АС
Реставрація фасадів монастиря Василіянок капітул Трьох Святителів (вул. Лесі Українки, 8 м. Кам'янець-Подільський)
Стадія
Аркуш
Аркушів
Р/П
4
25
Архітектурне кафедральний
Підпис
Дата
Зм.
Кіл.
Арк.
№ док.
Г.А.П.
Авт.
Н.контр.
Підпис
Фасад в осях 1-8
М 1:100
1. Деталі вікна читати разом з вузлами АБ.
2. Деталі кріплення вікон тів дверей обробляють, дивитись на вузлах АБ.
3. Деталі кріплення вікон та дивитись на вузлах АБ.

ВНУТРІШНІЙ ДВІР
ПІВНІЧНИЙ ФАСАД
1. Дивіз вікон читати разом з креслення АБ.
2. Дивіться креслення вікон та дверних отворів, дивитись на кресленні АБ.
3. Дивіться креслення вікон, дивитись на кресленні АБ.

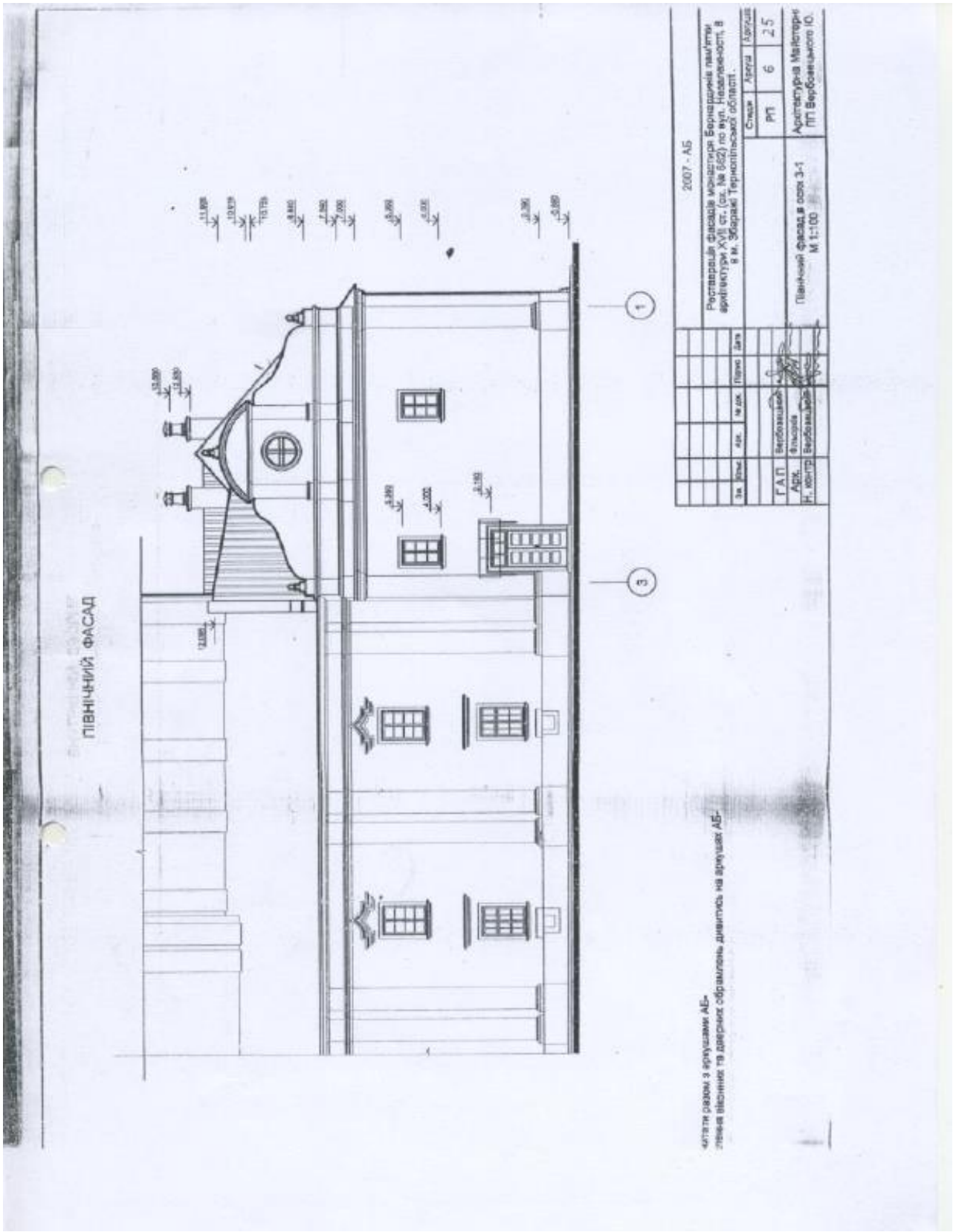
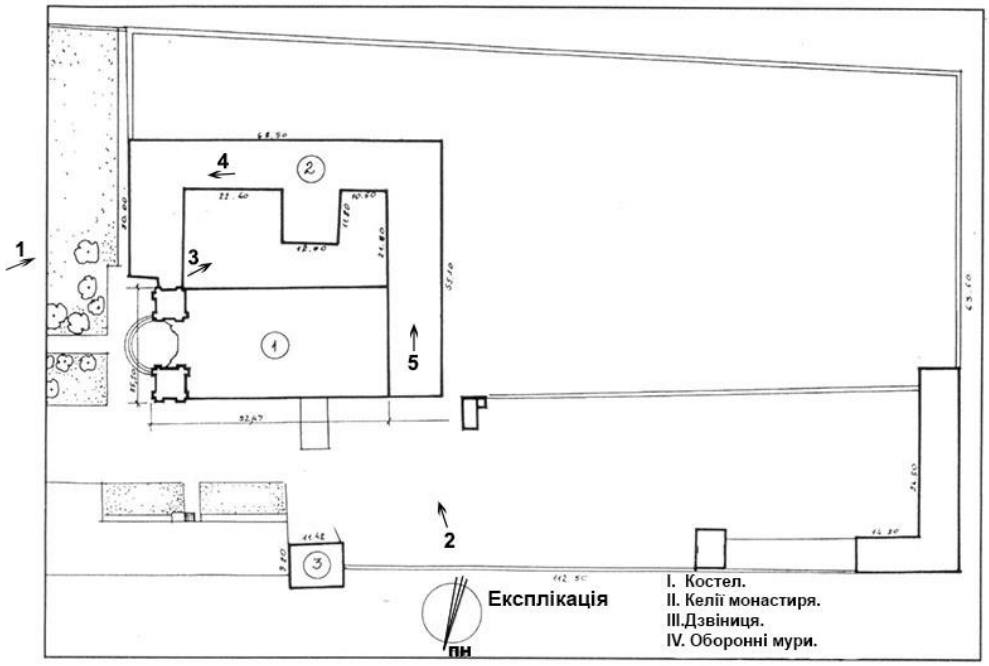

ПІВНІЧНИЙ ФАСАД
2007 - АБ
Реставрація фасадів монастиря Бернардинів пам'ятки архітектури XVII ст. (ох. № 662) по вул. Незалежності, 8 в м. Збараж Тернопільської області.
Стадія
Аркуш
Аркушів
РП
6
25
ГАП
Вербовецький
Арх.
Власова
Н. контр.
Вербовецький
Північний фасад в осях 3-1
М 1:100
Архітектурна Майстерня ПП Вербовецького Ю.

СХЕМА РОЗМІЩЕННЯ ТОЧОК ФОТОФІКСАЦІЙ
КЕЛІЙ МОНАСТИРЯ БЕРНАРДИНІВ

II. Келії монастиря Бернардинів

1. **Загальний вигляд. Вид зі сходу. 2017р**
2. **Вхід до приміщень монастиря з півночі. 2017 р**
3. **Вид келій монастиря з внутрішнього дворику зі сходу 2017р**
4. **Камін з лучковою перемичкою в коридорі І-го пов.2017р**
5. **Коридор ІІ-го пов. Циліндричне склепіння 2017р**

Фото 1: Комплекс монастиря Бернардинів . Вид з сходу.
Фото 2017р Соломчак А.

Фото 2. ІІ поверх західної частини келій монастиря. Фото 2017р. Соломчак А

Фото 3: Келії монастиря Бернардинів з північного заходу. Вхід до приміщень монастиря . Фото2017р Соломчак А.

Фото 4: Келії монастиря Бернардинів (зліва). Вид з внутрішнього дворику з сходу. Фото2017р Соломчак А.

Фото 5: І-ий поверх приміщень келій монастиря Бернардинів . Фото 2017р Соломчак А

ОБЛІКОВА КАРТКА

об'єкта культурної спадщини

Дзвіниця (в'їзна, в'їздова вежа)

(найменування об'єкта)

вид	Тип	Категорія пам'ятки
Архітектурний, містобудівний, історичний	Споруда	Національного значення

1. Дата утворення об'єкта:

1746-1755 р.

2. Місцезнаходження об'єкта:

Тернопільська область, Збаразький р-н, вул. Незалежності,8

3. Охоронний № пам'ятки:

архітектури національного значення 662 –Н/3

4. Дати і № рішень, відповідно до яких об'єкт узято на державний облік та визначено категорію пам'ятки:

Постанова Ради Міністрів УРСР від 24.08.63р №970.

5. Функціональне використання:

сучасне використання	первісне призначення	інші (протягом часу існування об'єкта)
Дзвіниця передана в безоплатне користування Римо-католицькій громаді	В'їздова вежа	В 1970 р.р приміщення дзвіниці використовувались заводом «Квантор»

6. Стислий опис об'єкта:

Розташування	Дзвіниця розміщена на північ від костелу, на правому березі р. Гнізни, що огинає пам'ятку з півдня, у низинній частині міста та прилягає до оборонних мурів з півночі.

	увічнює скульптурна постать св. Флоріана. Двосхилий дах має дерев'яні конструкції, покрівля - оцинковане залізо. У пивницях півциркульні склепіння.
Наявність творів мистецтва	

7. Перелік складових (для комплексу (ансамблю), визначного місця):

Дзвіниця (в'їзна, в'їздова вежа)-складова комплексу монастиря.

8. Ступінь схоронності об'єкта:

Добрий,задовільний, незадовільний, аварійний	Загальний стан пам'ятки -незадовільний. Акт технічного стану №5/3 від 15 травня 2018 р.

9. Наявність науково-дослідної та науково-проектної документації на об'єкт

Найменування документації	Рік розроблення	Автор (організація)	Місце зберігання, інв. №
Ескізний проект: «Усунення аварійного стану та реставрація дзвіниці комплексу монастиря»	2008 р	АМ ПП Ю. Вербовецького	Архів майстерні, НЗ «Замки Тернопілля»

10. До облікової картки додаються графічні матеріали та фотофіксація:

Найменування матеріалів	Кількість	Дата виконання	Виконавець
Історична довідка	1	2005 р	Ін-т «Укрзахідпроектреставрація»
Акт техстану	1	2018 р	Н З «Замки Тернопілля»
План приміщень дзвіниці	2	2007 р	АМ ПП Ю. Вербовецький
Схема фотофіксацій	1	2017 р	
Фото дзвіниці	3	2017 р	А. Соломчак

Облікову картку склав:

Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання
Пр. інженер відділу ОЕРПК НЗ "Замки Тернопілля"	Інженер-будівельник	Соломчак І. В.		05, 2018р

Начальник Управління культури Тернопільської облдержадміністрації _____ **Г. П. Шергей**

Генеральний директор Національного Заповідника "Замки Тернопілля" _____ **А. В. Маціпура**

Історична довідка
Дзвіниця – в'їзна вежа по вул. Незалежності, 8 в м. Збаражі, пам 'ятка архітектури XVII-XVIII ст. (охр.№662-Н/3)

В'їздова вежа-дзвіниця розташована на північ від костелу: в плані прямокутна, мурована з каменю в ренесансному стилі, як і перший костел і монастир. Реконструйована у XVIII ст., зокрема віконні отвори і завершення (аттик).

Верхній ярус дзвіниці, на якому до 1946 р. знаходилися дзвони, розчленований пілястрами і прорізаний зверху півкруглими, а знизу прямокутними вікнами, по одному на коротших і по три на довших стінах. Нижній ярус служив в'їздом на територію монастирського комплексу і з'єднувався з костелом дерев'яним переходом. Костел, згідно тодішніх будівельних традицій, знаходився на одній осі із дзвіницею і був зорієнтований по периметру північ-південь. Місце знаходження монастиря через відсутність архівного матеріалу залишається невідомим. Дзвіниця була покрита високим двосхилим черепичним дахом

Коротшими боковими стінами дзвіниця примикає до оборонної стіни, якою був оточений монастирський комплекс, що був оборонним пунктом в середині міст.а. Міцно укріплені мури навколо монастиря облаштовані бійницями (не збереглися), які будувалися за всіма вимогами тогочасного фортифікаційного мистецтва і були тотожні замковим. На південній стіні дзвіниці, очевидно, з часу будівництва її знаходився сонячний годинник, затинькован-х р.р. XX ст.ий на початку 70

Існує й інша думка: дата побудови дзвіниці 1628-37р.р. співпадає з будівництвом першого костелу і відноситься до пізнього ренесансу. Однак архітектурні форми сучасної будівлі вказують на її появу в першій половині XVIII ст., тобто в період Бароко. Вивчення співвідношень архітектурних деталей споруди дає змогу твердити, що перший та другий яруси були збудовані одночасно. То ж дзвіниця не є бароковою реконструкцією старої ренесансної споруди. Очевидно, вказана дата говорить про існування дзвіниці, форма та місце розташування якої нам невідомі. Можна припустити, що нову дзвіницю, як невід'ємну частину монастирського комплексу, було зведено на фундаментах старої в час будівництва нового костелу і монастиря, тобто з 1746 по 1755 рік. В такому випадку стає зрозумілим гармонійне співзвуччя Барокової архітектурної споруди монастирського комплексу.

В 1754 р. південна сторона дзвіниці була оформлена кам'яною вазою, а північна - в 1790 р. - фігурою святого Флоріана з глечиком води (ця скульптура Святого Флоріана охороняла від пожеж, які так часто бували під час різних нападів і воєн у місті і особливо нищили святиню).

З 1970 р. приміщення дзвіниці використовується напівпровідниковим заводом "Квантор"

З 1994р. будівлю дзвіниці передано під охорону та збереження Збаразькому ДІАЗ (з 2005 р - Національний заповідник «Замки Тернопілля»)

Додаток 1

АКТ

технічного стану об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини

№ 5/3 від 15.05.2018р

Комплекс споруд монастиря Бернардинів

(найменування об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини)

Архітектурний.

(вид/види об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини)

Національного значення

(категорія об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини)

Постанова Ради Міністрів УРСР від 24.08.63р №970

(номер і дата рішення про взяття на облік)

662

(існуючий охоронний номер (за наявності)

Ми, що нижче підписалися, представники: **Управління культури Тернопільської обласної державної адміністрації:**

(найменування органу охорони культурної спадщини,

Шергей Григорій Платонович – начальник управління культури

П.І.Б., найменування посади)

Пелехатий Ярослав Омелянович - головний спеціаліст відділу культури, охорони культурної спадщини

з одного боку і

Маціпура Анатолій Вікторович- генеральний директор Національного

(П.І.Б., найменування посади)

заповідника «Замки Тернопілля»

з іншого боку (далі - користувач), склали цей Акт про те, що цього числа нами проведено огляд технічного стану об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини

В'їзна вежа, ох. № 662 / 3

(найменування об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини, охоронний номер)

що розташована **Тернопільська область, м. Збараж вул. Незалежності,8**

(місцезнаходження об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини)

загальною площею **189,4 м^2**

технічна адреса вказаного об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини **Тернопільська область, Збаразький р-н, м. Збараж вул. Незалежності, 8**

У результаті огляду об'єкта (пам'ятки) встановлено:

ТЕХНІЧНИЙ СТАН ОБ'ЄКТА (ПАМ'ЯТКИ) КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ:

1.Загальний стан об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини. *Загальний стан пам'ятки-незадовільний. Дзвіниця-3х поверхова будівля з підвалом, яка зберегла*
(коротка характеристика стану об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини в цілому)
«чистоту» форм бароко.

2.Стан збереження. *Дзвіниця-прямокутна в плані (12м х 8м), мурована з каменю та цегли, її перший ярус колись служив в'їздом на територію*
(детальний опис вигляду, стану збереження окремих частин, конструктивних елементів об'єкта *комплексу. Фасади членовані лопатками і розділені карнизами. Фронтон увічнює скульптурна постать святого Флоріана. Загальний стан будівлі незадовільний. Прогресує руйнування карнизів та кладки стін з північної сторони, стан аварійний. Особливо пошкоджені дахові дерев'яні конструкції та металева покрівля, стан незадовільний. Віконні та дверні блоки дерев'яні арочної та прямокутної форм, в незадовільному стані. Перекриття:*
(пам'ятки)культурної спадщини із зазначенням матеріалу, розміру,
пивниць-півциркульні склепіння, І та ІІ поверху-склепінчасте, горища-залізобетонне, стан задовільний. Сходи внутрішні металеві, стан задовільний. Зовнішні сходи замощені бруківкою, стан задовільний. Меморіальні дошки відсутні.
наявності меморіальних дошок тощо)

3. Відомості про реставраційні та інші роботи, які були проведені на об'єкті (пам'ятці) культурної спадщини (за наявності) *На південній стіні дзвіниці до 70-х років XX ст. знаходився сонячний годинник, в 70-х рр затинькований. В1777 році*
(дата здійснення, проектна та підрядна організації, характер проведених робіт)
в дзвіниці була розміщена латинська гімназія. В 2006 році зовнішні сходи замощені бруківкою згідно проекту благоустрою, виготовленого АМ «Лагуш і спілка». В 2008 році розроблено ескізний проект: «Усунення аварійного стану та реставрація дзвіниці ансамблю монастиря Бернардинів» роботи не проводились за відсутністю коштів.

4. Стан території об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини: *Територія з південної сторони впорядкована, вимощена бруківкою та по зовнішніх сходах підмурована*
(площа, благоустрій, озеленення, огорожа тощо)
кам'яною стінкою з парапетним завершенням, стан задовільний; з північної сторони територія невпорядкована, стан незадовільний.

5. Додатки *1 аркуш*
(матеріали фотофіксації)

Представники органу охорони культурної спадщини:

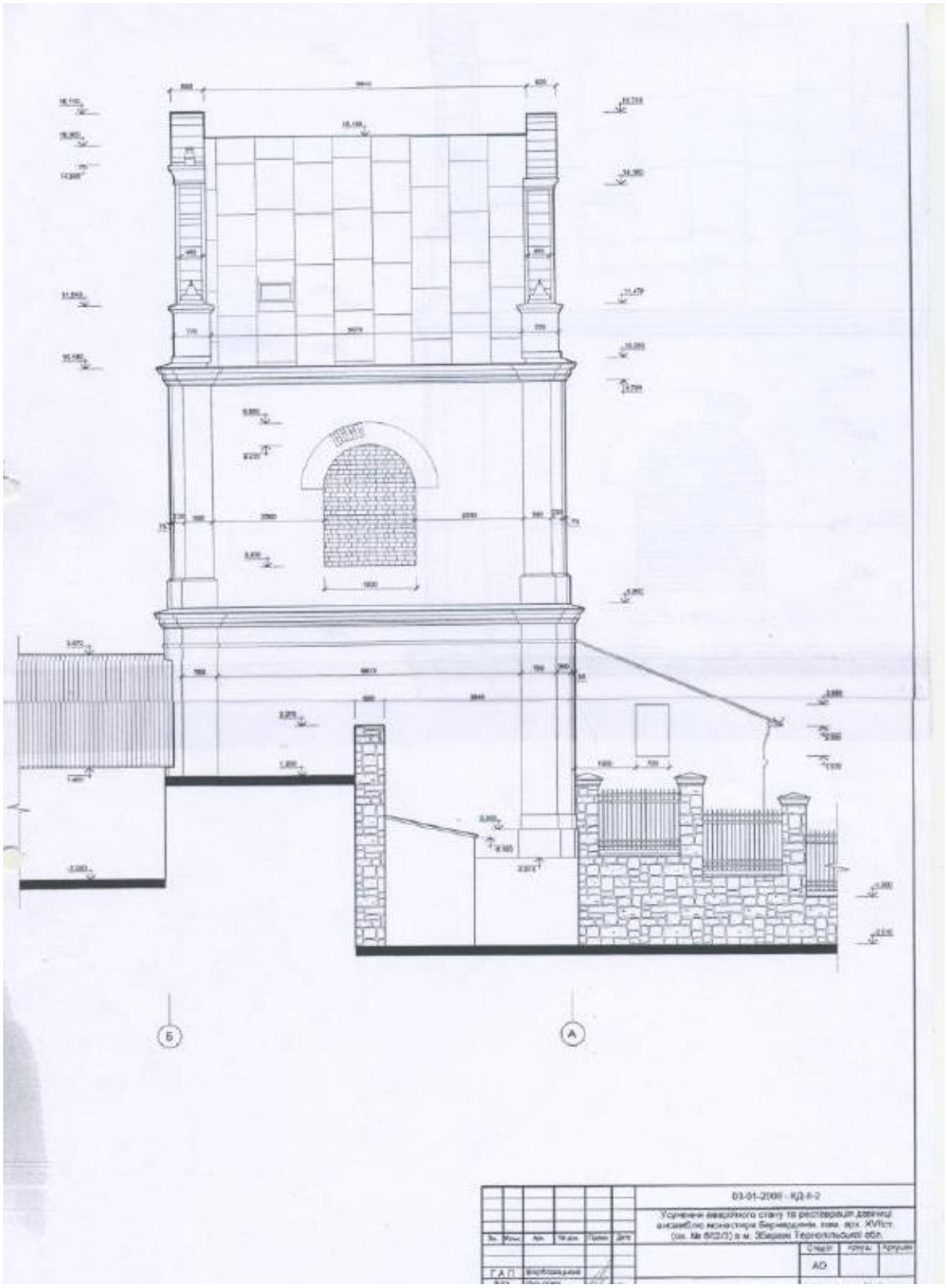
(Підпис) **Шергей Г.П.**
(П.І.Б.)

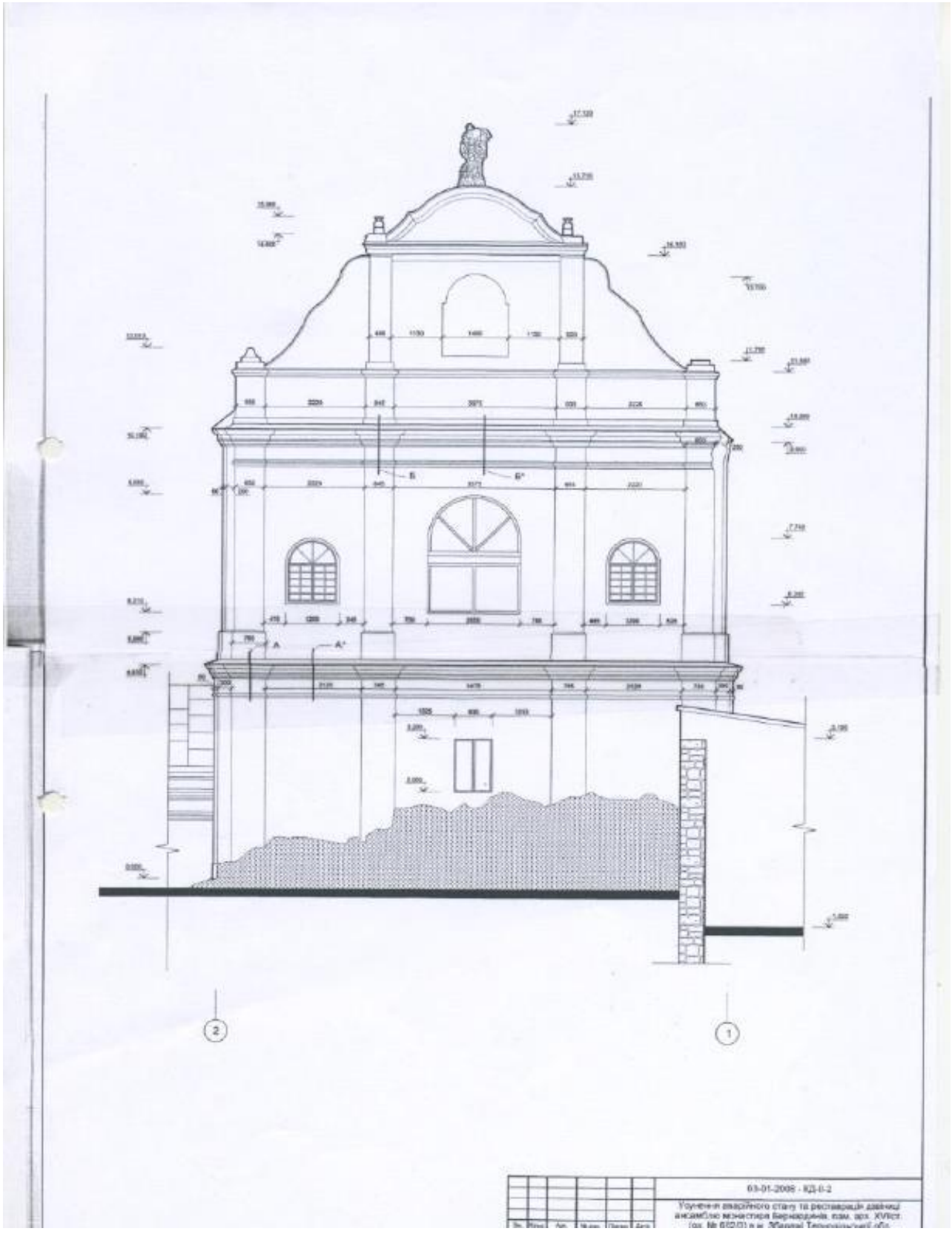
(Підпис) **Пелехатий Я. О.**
(П.І.Б.)

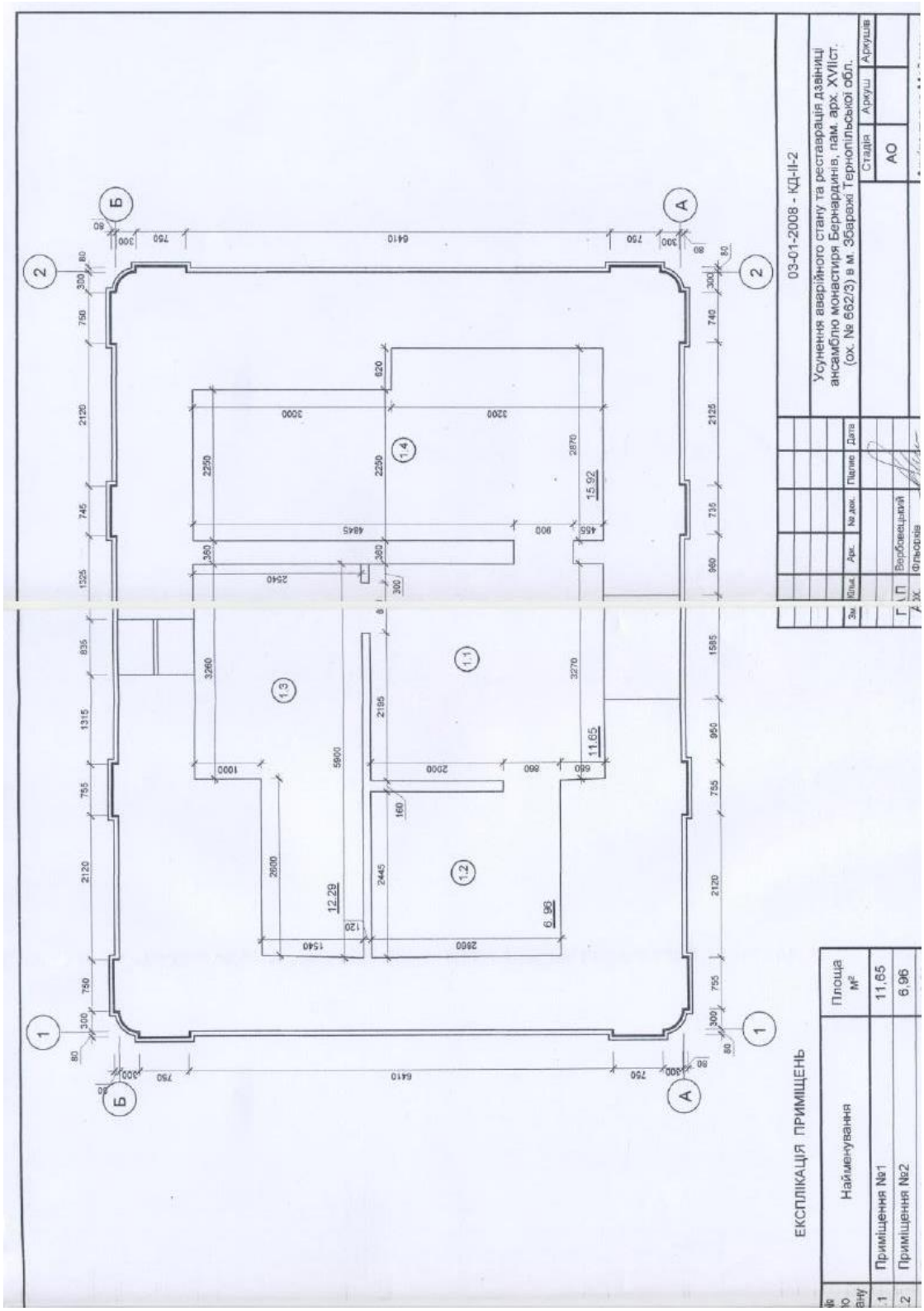
Маціпура А.В.
(П.І.Б.користувача/власника)

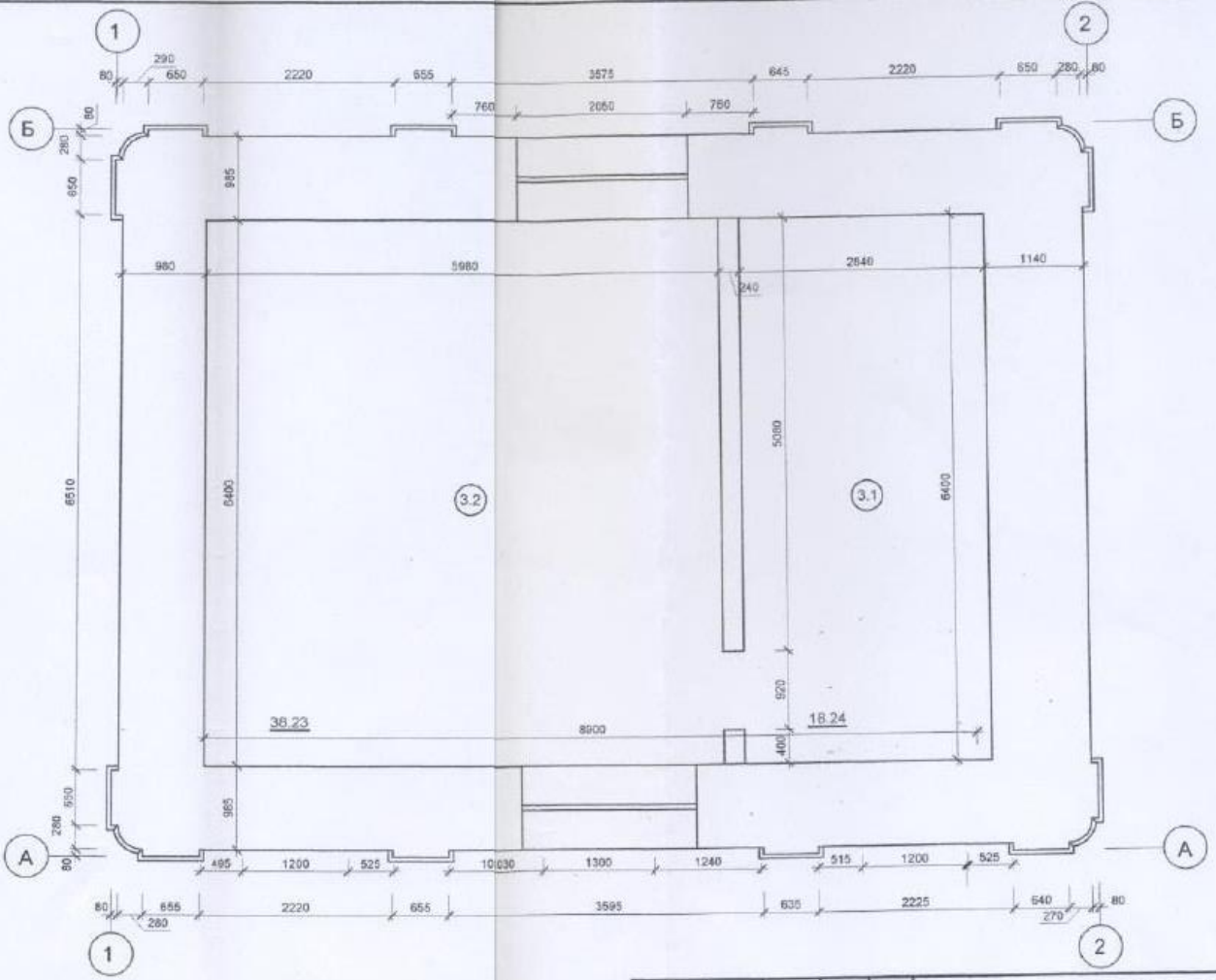
(Підпис)

Заступник Міністра культури України (Підпис) **Мазур Т. В.**

Б
А
03-01-2008 - КД-І-2
Г А П
АО

Б
Б*
А
А*
2
1
03-01-2008 - КД-0-2

03-01-2008 - КД-II-2
Усунення аварійного стану та реставрація дзвінниці ансамблю монастиря Бернардинів, пам. арх. XVIIст. (ох. № 662/3) в м. Збараж Тернопільської обл.
Стадія
Аркуш
Аркушів
АО
Вербовецький
Фільовська
ЕКСПЛІКАЦІЯ ПРИМІЩЕНЬ
№ п/п
Найменування
Площа м²
1.1 Приміщення №1 11,65
1.2 Приміщення №2 6,96

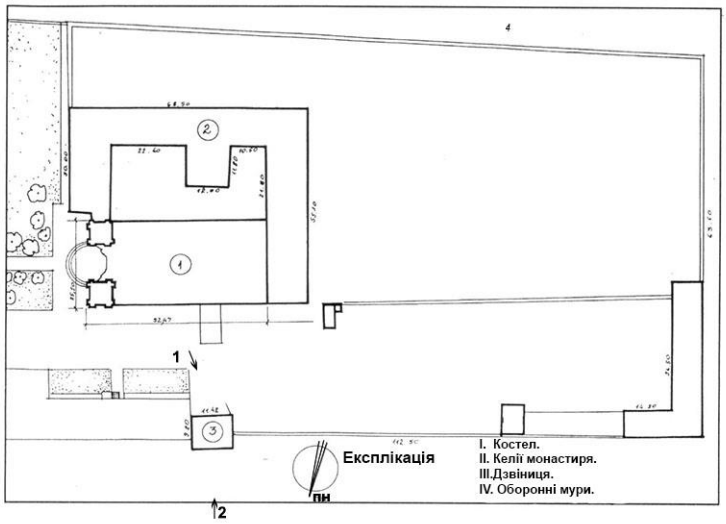

ЕКСПЛІКАЦІЯ ПРИМІЩЕНЬ

№ по плану	Найменування	Площа м²

Зм.	Кільк.	Арк.	№ док.	Підпис	Дата	03-01-2008 - КД-II-2		
						Усунення аварійного стану та реставрація дзвіниці ансамблю монастиря Бернардинів, пам. арх. XVIIст. (ох. № 662/3) в м. Збаражі Тернопільської обл.		
Г А П		Вербовецький					Стадія	Аркуш
							АО	

СХЕМА РОЗМІЩЕННЯ ТОЧОК ФОТОФІКСАЦІЙ ДЗВІНИЦІ КОМПЛЕКСУ МОНАСТИРЯ

III. Дзвіниця.

Фото 14/1. Центральний вхід до дзвіниці. Вид з півдня. 2017р

Фото 15/2. Фронтон фасаду з півночі.Скульптура «Христос – Страстотерпець» 2017р

1. Дзвіниця комплексу монастиря. Вид з Пд-Сх. Фото 2017р Соломчак А

2.Вид на дзвіницю з півночі. Фото 2017р Соломчак А

ОБЛІКОВА КАРТКА

об'єкта культурної спадщини

Оборонні мури

(найменування об'єкта)

вид	Тип	Категорія пам'ятки
Архітектурний, містобудівний, історичний	Споруда	Національного значення

1. Дата утворення об'єкта:

XVII – XVIII ст.

2. Місцезнаходження об'єкта:

Тернопільська область, Збаразький р-н, вул. Незалежності, 8

3. Охоронний № пам'ятки:

архітектури національного значення 662 –Н/4

4. Дати і № рішень, відповідно до яких об'єкт узято на державний облік та визначено категорію пам'ятки:

Постанова Ради Міністрів України від 24.08.63р №970.

5. Функціональне використання:

сучасне використання	первісне **призначення**	інші (протягом часу існування об'єкта)
Територія Національного заповідника «Замки Тернопілля»	Оборонна функція	

6. Стислий опис об'єкта:

Розташування	На правому березі р. Гнізни, що огинає пам'ятку з півдня.
Характеристика об'єкта	Оборонні стіни зведені на перепаді рельєфу, викладені з каменю-пісковику й покриті кам'яними плитами. Лінія оборонних мурів комплексу монастиря Бернардинів починається з західного фасаду дзвіниці, описує прямокутну в плані територію і закінчується дотикаючись до південно-східного кута будівлі монастиря. Пам'ятка візуально об'єднує будівлі монастиря і створює образ єдиного цілісного архітектурного комплексу.

7. Перелік складових (для комплексу (ансамблю), визначного місця):

Оборонні мури (Оборонні стіни) - складова комплексу

8. Ступінь схоронності об'єкта:

Добрий,задовільний, незадовільний, аварійний	Технічний стан-незадовільний. Присутні вивали кладки та значне вимивання розчину зі швів кладки. Акт технічного стану № 5/4 від 15 травня 2018 р.

9. Наявність науково-дослідної та науково-проектної документації на об'єкт. Не розроблялась.

Найменування документації	Рік розроблення	Автор (організація)	Місце зберігання, інв. №
------			

10. До облікової картки додаються графічні матеріали та фотофіксація:

Найменування матеріалів	Кіль-кість	Дата виконання	Виконавець
Історична довідка	1	2017 р	
Акт техстану	1	2018р	НЗ «Замки Тернопілля»
Схема розміщення фотофіксацій	1	2017 р	Г. Соломчак
Фото	3	2017 р	Г. Соломчак

Облікову картку склав:

Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання
Пр. інженер відділу ОЕРПК НЗ «Замки Тернопілля»	Інженер-будівельник	Соломчак Г. В.		05,2018 р

Начальник Управління культури
Тернопільської облдержадміністрації _____ **Г. П. Шергей**

Генеральний директор Національного
Заповідника "Замки Тернопілля" _____ **А. В. Маціпура**

Додаток 1

АКТ

технічного стану об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини

№ 5/4 від 15.05.2018р

Комплекс споруд монастиря Бернардинів

(найменування об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини)

Архітектурний.

(вид/види об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини)

Національного значення

(категорія об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини)

Постанова Ради Міністрів УРСР від 24.08.63р №970

(номер і дата рішення про взяття на облік)

662

(існуючий охоронний номер (за наявності)

Ми, що нижче підписалися, представники: **Управління культури Тернопільської обласної державної адміністрації:**

(найменування органу охорони культурної спадщини,

Шергей Григорій Платонович – начальник управління культури

П.І.Б., найменування посади)

Пелехатий Ярослав Омелянович - головний спеціаліст відділу культури, охорони культурної спадщини

з одного боку і **Маціпура Анатолій Вікторович- генеральний директор**

(П.І.Б., найменування посади)

Національного заповідника «Замки Тернопілля»

з іншого боку (далі - користувач), склали цей Акт про те, що цього числа нами проведено огляд технічного стану об’єкта (пам'ятки) культурної спадщини

Оборонні мури, ох. № 662 / 4

(найменування об’єкта (пам'ятки) культурної спадщини, охоронний номер)

що розташована Тернопільська область, м. Збараж вул. Незалежності,8

(місцезнаходження об’єкта (пам'ятки) культурної спадщини)

загальною площею **м^2**

технічна адреса вказаного об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини **Тернопільська область, Збаразький р-н, м. Збараж вул. Незалежності, 8**

У результаті огляду об’єкта (пам'ятки) встановлено:

(Підпис) (П.І.Б.)

ТЕХНІЧНИЙ СТАН ОБ'ЄКТА (ПАМ'ЯТКИ) КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ:

1.Загальний стан об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини. Загальний стан мурів-незадовільний. Лінія оборонних мурів монастиря Бернардинів починається з
(коротка характеристика стану об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини в цілому)
західного фасаду дзвіниці, описує прямокутну в плані територію і закінчується, дотикаючись до південно-східного кута монастиря. Оборонні мури візуально об'єднують будівлі монастиря і створюють образ єдиного цілісного комплексу.

2.Стан збереження. Оборонні стіни зведені на перепаді рельєфу, викладені з каменю-пісковику. Східна, північна та західна лінії оборонних мурів
(детальний опис вигляду, стану збереження окремих частин, конструктивних елементів об'єкта
збудовані у вигляді ескарпів з парапетним завершенням,стан задовільний
(пам'ятки)культурної спадщини із зазначенням матеріалу, розміру, наявності меморіальних дошок тощо)
У східній лінії прослідковуються ключовидні бійниці, стан задовільний. Північна лінія має характер звичайної підпірної стіни висотою в деяких місцях до 8 метрів, стан незадовільний (присутні вивали камені та вивітрені заповнення швів кладки). Меморіальні дошки відсутні.

3.Відомості про реставраційні та інші роботи, які були проведені на об'єкті (пам'ятці) культурної спадщини (за наявності) В післявоєнні роки частину оборонної стіни від дзвіниці повздовж вул Чехова до примикання з вул. Незалеж-
(дата здійснення, проектна та підрядна організації, характер проведених робіт)
ності розібрано, і збудовано одноповерховий будинок. (сьогодні музична школа). В 2005 році влаштовано металеву огорожу з кам'яними стовпчиками зі сходу (згідно проекту, виготовленого УСНР інститутом «Укрзахідпроектреставрація») виконавцем ТОВ «Технорест». Власними силами частково відреставровано кам'яний мур з заходу в 2016 році.

4. Стан території об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини: Територія центральної частини впорядкована, західна частина території невпорядкована, стан
(площа, благоустрій, озеленення, огорожа тощо)
незадовільний.Металева огорожа зі сходу в задовільному стані.

5. Додатки 1 аркуш
(матеріали фотофіксації)

Представники органу охорони культурної спадщини:

(Підпис) **Шергей Г.П.** (П.І.Б.)

(Підпис) **Пелехатий Я. О.** (П.І.Б.)

Маціпура А.В.
(П.І.Б.користувача/власника)

(Підпис)

Заступник Міністра культури України
(найменування посади керівника органу охорони

(Підпис) **Мазур Т. В.** (П.І.Б.)

Історична довідка

Оборонні мури комплексу монастиря Бернардинів по вул. Незалежності, 8 в м. Збаражі, пам 'ятка архітектури XVII- XVIII ст. (охр.№662-Н/4)

Вигляд, величина та місце розміщення первісної оборонної системи навколо монастиря Бернардинів невідомі. Відомо лише, що монастир був обнесений муром незабаром після «консекрації костелу», тобто після 1755 р. Очевидно, що для спорудження нової оборонної стіни були використані й давні оборонні мури.

Оборонні мури зазнали значних змін. У 1970-х рр., під час реконструкції вулиці, східний мур було перенесено вглиб монастирської території.

Вхідна парадна брама, що була орієнтована на вісь головного фасаду костелу втрачена. В післявоєнний час частину стіни від дзвіниці повздовж вулиці Чехова до примикання з вулицею Незалежності розібрано і збудовано одноповерховий будинок (сьогодні музична школа).

Східна, південна, західна лінії оборонних мурів збудовані у вигляді ескарпів з парапетним завершенням. У східній лінії парапетний ярус має ключовидні Бійниці.

Північна лінія має характер звичайної підпірної стіни висотою в деяких місцях до 8 метрів.

Лінія оборонних мурів монастиря Бернардинів починається з західного фасаду дзвіниці, описує прямокутну в плані територію і закінчується, дотикаючись до південно-східного кута будівлі монастиря. Оборонні мури візуально об'єднують будівлі монастиря і створюють образ єдиного цілісного архітектурного комплексу, є цінним прикладом монастирських оборонних мурів періоду XVII-XVIIIст на Поділлі.

СХЕМА РОЗМІЩЕННЯ ТОЧОК ФОТОФІКСАЦІЙ ОБОРОННИХ МУРІВ КОМПЛЕКСУ МОНАСТИРЯ БЕРНАРДИНІВ

IV. Оборонні мури.

Фото 1. Оборонні мури монастиря з півдня. 2017 р

Фото 2. Мури з південного заходу ззовні. 2017 р

Фото 3. Мури з півдня ззовні. 2017р

1. Мури комплексу монастиря. Вид з півночі. Фото 2017р Соломчак А

2. Мури комплексу монастиря. Вид Пд-ЗХ. Фото 2017р Соломчак А

3. Мури комплексу з півдня. Фото 2017р Соломчак А.